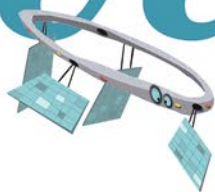

L'illa

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 83 | TARDOR 2023 | 1€

Dossier:

Més LIJ, per favor!

El conte:

Muriel Villanueva

Entrevistes:

Elvira Cambrils

Anya Damirón

Més LIJ, per favor!

bromera

L'illa és una publicació d'Edicions Bromera, coordinada per l'equip de comunicació i dirigida per Sandra Capsir

Col·laboracions:

Ana Bellido, Rocío Bonilla, Miriam Bouali, Maria Bravo, Eduard Castanyo, Josep Antoni Fluixà, Sara G. Verdú, Lirios Jordà Bou, Gemma Lluch, Marta Hungria, Marta Meneu-Borja, Héctor Miravalls, Anna Pardos (Mixa), Paula Ramos, Marc Senabre, Paula Soriano, Violeta Tena, Lourdes Toledo i Vicent Usó.

Correcció lingüística:

David Morell Llinares

Coordinació tècnica:

Xavier Tortosa

Il·lustració de portada:

Jordi Sunyer Monfort

Disseny gràfic:

Carles Barrios

Maquetació:

Carles Barrios, Eva Bueno, Jorge Collado, Laura Giménez i Xavier Tortosa

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta),
telèfon 962 402 254
www.bromera.com • illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimprés

Tirada

35.000 exemplars

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. L'illa autoritza la reproducció dels seus articles si se'n fa esment de la procedència.

La màgia de la LIJ

És un sentiment compartit l'estima que, com a lectors i lectores, podem arribar a sentir per aquella primera sèrie infantil que va caure en les nostres mans, aquell personatge entranyable que ens va acompanyar durant tantes nits o aquella primera història d'amor que, ja de més gran, descobries entre les pàgines d'algun llibre. Pocs llibres llegits d'adults aconseguiran eixa vinculació i, fins i tot, adoració que podem sentir cap a les nostres lectures inicials. No ens enganyem. És cert que aquests llibres representen en bona mesura l'enyorança d'un temps passat i els records d'una plàcida i tranquil·la vida com a infants. Però la màgia i el poder de la literatura infantil i juvenil és més que evident ho mirem per on ho mirem. Representa el primer contacte amb la lectura i ajuda a construir la personalitat i el gust propi de cadascun de nosaltres. Per això, els seus editors tenen la gran responsabilitat d'oferir edicions de qualitat, variades i diferents, però que, alhora, puguin connectar amb l'imaginari social i cultural dels infants del moment.

Els fenòmens literaris que exploten en algunes sèries infantils i juvenils són poques vegades traslladables als adults. I no parlem ara dels youtubers i similars. Parlem de la literatura infantil i juvenil, aquella que és capaç de generar lectors i lectores ben fidels. Agraïts amb qui ha editat els llibres, enamorats de qui els ha escrit. Però també especialment crítics quan el que els ha caigut entre les mans no els agrada. No els hi val qualsevol cosa. Així que creadors i editorials vivim en l'aventura constant de conquerir l'ànima lectora dels qui esperem i anhelem que un dia siguin grans devoradors de llibres. Malauradament aquests llibres no apareixen entre els llistats dels més venuts, però quedaran en el cor i en el record dels qui un dia van ser infants.

I com a editors i professionals vinculats al món del llibre seguirem reivindicant l'espai i el lloc que es mereix i reconeixent el treball i la vàlua de tots els nostres creadors i creadores, autors i il·lustradors que esdevenen la clau que obri tots els panys per a milers d'infants.

LECTURA COMPARTIDA

PAU VALLS

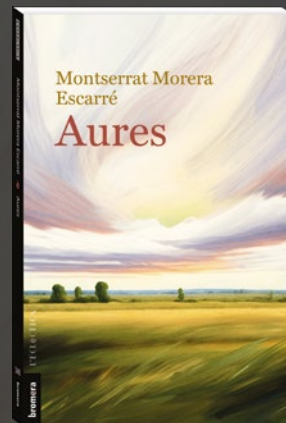
EL LECTOR DE L'ESQUERRA LIG UN ASSAIG FILOSÒFIC DECIMONÒNIC. EL DE LA DRETA, UNA AVENTURA DE ROBOTS I DINOSAURES EN MART.

EL LECTOR DE L'ESQUERRA DEIXA LA LECTURA PERQUÈ TÉ POR D'ADORMIR-SE I PASSAR-SE DE PARADA.

EL LECTOR DE LA DRETA S'HA PASSAT DE PARADA. EL DE L'ESQUERRA, TAMBÉ.

Montserrat Morera Escarré, mestra de metàfores

'Aures'

Montserrat Morera Escarré
Bromera, 2023

Lourdes Toledo

Periodista

Montserrat Morera Escarré du Barcelona al palmell de la mà. L'escriptora va veure i viure una ciutat que molts dels lectors no podran ni imaginar, aquella Barcelona *grisa*, pobra, combativa i genuïna alhora. Ara Barcelona és una ciutat oberta, rica, internacional, però injustament inaccessible per diverses raons per a molts ciutadans. El batec d'aquesta ciutat canviant i transformadora està darrere de *Ravals*, una novel·la en què Morera penetra en el cor i la història del Raval, un barri amb moltes cares i vaivens i que la Mar, la protagonista, retroba a través del temps. Una novel·la barcelonina i universal.

Professora de literatura durant molts anys, Montserrat Morera s'ha dedicat, en gran part, a la creació de material didàctic i de divulgació, així com a l'animació lectora (tallers d'escriptura i clubs de lectura), i ha col·laborat amb diferents editorials i institucions. Igualment, ha publicat articles en *Cuadernos de Pedagogía*, *Escola Catalana*, *Articles* o *Textos*. Un dia, com si res, li entrà el cuquet de la ficció, que probablement duia dins des de feia temps, i de llavors ençà, sense pressa, però amb constància, no ha deixat d'escriure.

El camí cap a la ficció

El seu primer llibre, d'autoria compartida, *Niké* (1999), que vol dir 'victòria' en grec, fou una mica premonitori: anunciava que la ficció, tard o d'hora, guanyaria el pols. Així doncs, el 2008 l'autora publicà la seua primera obra en solitari, *Perfum d'almesc*, i anys després

arribà el torn a la narració curta amb contes elogiats per la crítica, com ara «Una maleta molt pesada» i «Escut». El 2022 publicà *Ravals* i enguany han vist la llum els relats recollits en *Aures*, tots dos en «L'Eclèctica» de Bromera.

Mestra de metàfores, des del 2012 Morera manté el blog *Temps de metàfora*. Com a escriptora i com a docent, creu fermament en la força de les imatges a través de les paraules: «La metàfora no és una cosa que fan uns poetes, sinó que està en el nostre llenguatge del dia a dia, també en el dels nostres estudiants, i és una eina molt diversa i didàctica».

«Em sembla que
els contes són com
els bombons, petits
però intensos, i procuro
treballar-los molt per
aconseguir que impactin
al paladar de qui llegeix.»

Autora de dues novel·les, confessa que es troba molt còmoda escrivint històries breus, algunes ben breus: «Em sembla que els contes són com els bombons, petits però intensos, i procuro treballar-los molt per aconseguir que impactin al paladar de qui llegeix. Per altra banda, també m'agrada explicar històries llargues».

Barcelona, sempre present

Nascuda al Raval el 1952 en una família d'arrels val·lenques i lleidatanes, va créixer

en una època en què poques dones estudiaven. Ella, però, anà a l'Escola de les Dominiques del seu barri, estudià Secretariat Comercial, i més tard l'afició a la lectura la impulsà a cursar el batxillerat i a estudiar Filologia Hispànica i Sociologia. Anys més tard es doctorà amb una tesi sobre la metàfora i l'aprenentatge a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Després d'uns anys treballant com a professora i catedràtica d'institut, el 1994 fou contractada per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona i com a professora associada de la Facultat de Ciències de l'Educació i de la Facultat de Lletres.

La docència, la literatura i l'amor a les paraules l'han acompanyada sempre. Al capdavant, per a ensenyar cal saber comunicar, seduir amb paraules, arribar a la ment i a l'imaginari dels altres.

Tot això, ho ha fet Montserrat Morera dins i fora de l'aula, dins i fora dels seus llibres. Per això, després d'aquesta novel·la rica en matisos, local i universal, que és *Ravals*, s'obrin pas uns relats intimistes i minimalistes on l'humor festeja amb la literatura. Són aures, moments de serenitat en què els seus protagonistes desperten a la vida.

Irene Klein, nova veu literària

'Les absències'
Irene Klein Fariza
Bromera, 2023
Premi València Nova

Sara G. Verdú
Periodista

Sempre has pensat *Les absències* com un llibre de relats?

Les absències com a tal sempre ha estat concebut com un llibre de relats, mai me l'he plantejat com un altre gènere. El que passa és que quan vaig començar a escriure alguns dels textos de *Les absències* encara no sabia que esdevindria un recull. Va arribar un moment en què sí que vaig dir «Ostres! Els textos tenen un imaginari comú que pot quadrar bé en un recull».

Quin fil connecta totes les històries?

En un primer moment, hi ha una absència molt important al llarg del recull que és l'absència d'una mare. I en un primer moment, *Les absències* realment es deia *L'absència* i els primers relats giraven a l'entorn d'eixa absència en concret. Però a mesura que anava pensant i ideant altres relats, m'adonava que hi havia altres absències i que no volia parlar-ne només d'una, sinó del fet de l'absència. Per això hi ha relats més evidents, sobretot quan l'absència és una persona que hi era i ja no hi és; i en altres ocasions potser és un poc més metafòrica. Clar, a mesura que vaig anar avançant, va evolucionar de *L'absència* a *Les absències*.

Segueixen alguna classe d'ordre?

Sí. Hi ha dos ordres. El primer correspon a les etapes vitals i, després, hi ha l'ordre que separa el recull en dos, en el moment en què introdueix el tema de la migració. La migració genera moltes absències en la vida de les persones. Eixa migració València-Mannheim divideix el recull i és una manera també d'estructurar les absències. I a partir d'ací, Mannheim sempre estarà

present. Tant en els relats que ocorren a la ciutat alemanya com en els que ja no ocorren allí. Eixa dualitat de la persona que migra.

La veu narrativa canvia depenent del relat. És intencionat?

Ho veig des de dues perspectives. La primera és l'egoista, que és la meua forma d'experimentar i de passar-m'ho bé un poc. I l'altra és, dins de l'experimentació també, buscar quina veu afavoria més allò que jo volia contar. Són les dues cares d'una mateixa moneda. És la cerca de quina veu funciona millor per a quina història.

Quin paper té la música en el llibre?

Jo diria «Quin paper ocupa la música en la meua vida». No és que jo m'haja dedicat a pensar de quina manera introduiria la música perquè vertebrara també el recull, sinó que és que jo he estudiat música, forma part de la meua vida. Per a mi és natural.

Quant de tu has volgut que hi haja a la novel·la?

Doncs l'autobiografia explícita és el relat en què apareix el meu nom. I ho vaig fer així supose que per una decisió de visibilització. De dir que tot el que ha passat fins ara i tot el que passarà és ficció, però que aquesta cita, perquè el meu nom apareix en una cita en un text, la prenc de la realitat. I en la realitat, en eixe text hi havia el meu nom. No soc jo, soc jo decidint incorporar eixa cita en el meu recull, però es pot llegir en termes d'intertextualitat. La resta... crec que no és precís, en el sentit de precisió, parlar d'autobiografia. Està escrit des del jo, i des de la meua perspectiva del món també, però no deixa de ser ficció.

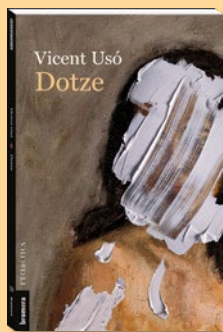
La mort d'un familiar, els avortaments, les relacions entre pares i filles... La majoria dels relats tracten temes molts durs però, no obstant això, la lectura esdevé molt agradable. Has volgut fugir del dramatismes?

Sí, totalment. Ja ho has dit com ho haguera descrit jo. No vull escriure textos que siguin un patiment per a mi i per al lector. Han de contar alguna cosa i ha d'haver-hi algun conflicte. Per tant, la meua forma d'escriure sí que parteix del drama, però sense dramatitzar el drama. Sí, és intencionat.

D'on et ve l'escriptura? Des de quan escrius?

Jo em recorde escrivint des de sempre, des de l'escola. El que passa és que al llarg de la meua vida ho he fet amb més o menys intensitat. Tendisc també a la hiperproductivitat en general, de manera que de vegades l'escriptura era poc productiva i s'ha quedat un poquet més al marge. I de vegades ha entrat amb més intensitat en funció també de l'etapa. En aquests moments, sí que està molt present.

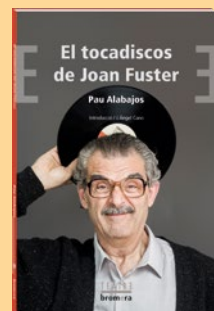

Vicent Usó desplega les seues arts de mestre de la tensió narrativa i aconsegueix capficar-nos en una història dura i tan realista com inesperada. Ens fa patir, de vegades riure, també reflexionar, però sobretot ens fa voler seguir llegint. La protagonista de la història està atrapada a casa i aquesta lectora ho està en les pàgines de *Dotze*.

ANA BELLIDO, *Levante-EMV*

L'interés d'aquesta novel·la rau, en primer lloc, en el protagonisme del pactisme que acaba sent derrotat per uns i altres, un pactisme del qual els poderosos només se serveixen per acabar castigant. En segon lloc, en la mirada femenina sobre aquest fet històric que ha donat per a tantes obres literàries.

MANEL ALONSO, *Diari Gran del Sobiranisme*

Una bona recreació d'una entrevista que, tot i no haver tingut lloc, podria haver-se fet. S'hi endevina la minuciosa tasca de documentació per part d'Alabajos. L'espectador només s'ha de parar a escoltar amb tranquil·litat i atenció com es desenvolupa aquesta llarga conversa.

GEMMA BAYOD, *Revista Caràcters*

Aquest fresc històric i familiar ple de suspens i psicologia no us deixarà indiferents i us portarà a bord, durant quasi sis-centes pàgines.

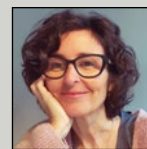
RAFAEL DOMÍNGUEZ, *Va de Llibres*

Aleixandre recull una amalgama de veus de dona desesperades, que ressonen com un crit assedegat de justícia. Una novel·la que venç l'oblit i que ens apropa a elles. Que denuncia els prejudicis i les injustícies de ser dona.

ALBA LÓPEZ, *Núvol*

Un gènere menor?

Rocío Bonilla

Autora i il·lustradora

Soc autora i il·lustradora de literatura infantil. Explico històries quotidianes per convertir-les en històries universals, en les quals qualsevol pot sentir-se identificat amb un personatge, una situació o un sentiment.

L'àlbum, moltes vegades, tracta temes adults, de vegades fins i tot vitals o incòmodes. En diuen «àlbum infantil» només perquè adaptem els llenguatges a fi que aquella història sigui assequible des d'una edat primerenca. És a dir, tenim un *des de* però no hi ha un *fins a*, perquè l'àlbum és pura màgia, un format per a tots els públics.

L'àlbum il·lustrat, i la LIJ en general, contribueixen al desenvolupament cognitiu, estètic i intel·lectual dels infants, a construir el seu pensament abstracte, a generar reflexió i crítica, els ajuda a empatitzar, els introdueix al món de l'art i els proporciona un espai segur des d'on explorar les relacions emocionals. Tenim una producció de LIJ qualitativament comparable a la de qualsevol país del món.

I malgrat la importància i la grandesa de la nostra LIJ, encara avui en sentim a parlar com a «gènere menor», fins i tot amb un to paternalista i certa patina de desdeny enfront de la literatura d'adult. Tant és així, que acapara pàgines i pàgines dels diaris, per exemple, per Sant Jordi, deixant la LIJ en un racó, relegada al requadret del rànquing.

Aquesta LIJ imprescindible, la mateixa que ha salvat el sector en èpoques de crisi, la mateixa que no rep el suport dels mitjans, malgrat que representa –va, abandonem el romanticisme i posem-nos capitalistes de debò– gairebé la meitat de la facturació editorial.

La LIJ no necessita paternalismes. No demana almoïna. S'ha guanyat el dret per mèrit propi. Volem adults lectors? Senyors dels mitjans, donem visibilitat a la LIJ, posem-la ja al lloc que li correspon.

FLAIXOS

Bromera anirà a les fires de Frankfurt i Guadalajara

Bromera viatjarà a la Fira de Frankfurt (Alemanya) i a la Fira de Guadalajara (Mèxic), amb el segell Algar, per a continuar l'objectiu d'internacionalitzar els seus llibres. Aquestes cites mundials són una gran oportunitat per a donar a conèixer els nostres títols i negociar els drets en un mercat global. Recentment l'equip editorial ha participat també en el Liber 2023.

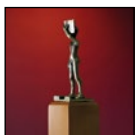
Tres llibres de Bromera guanyen els Premis de la Crítica 2023

El secret dels contacontes, de Ximo Cerdà; *Mariola i la botiga de la font*, de Maria Josepa Payà; i *Ella i màquina*, de Sergi Belbel, han guanyat la trenta-tresena edició dels Premis de la Crítica dels Escriptors Valencians, juntament amb Raquel Ricart i Vicent Alonso. Els XXXIII Premis de la Crítica dels Escriptors Valencians, organitzats per l'AELC, es lliuraren en un acte al Centre Cultural de la Beneficència, on també es va retre homenatge a l'escriptora Marisol González.

Apunts de Llengua, una nova plataforma per a aprendre valencià

Apunts de Llengua és una plataforma per a practicar valencià d'una manera fàcil i divertida mitjançant diversos recursos audiovisuals (fragments de programes d'entreteniment, documentals, recitals...) que es complementen amb activitats interactives que posaran a prova els coneixements de l'usuari. Aquest projecte, obert per a tot el públic des de febrer, ha nascut gràcies a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i a la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, amb la col·laboració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i de la Direcció de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme.

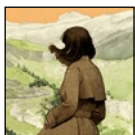
Premis Ciutat d'Alzira 2023

Els Premis Ciutat d'Alzira tanquen convocatòria amb més de 200 obres presentades i mantenint una dotació total de 72.000 euros. Enguany, el lliurament dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira tindrà lloc el 10 de novembre en el tradicional sopar literari que se celebra a la Sala Rex de la mateixa localitat. La gala estarà presentada pel periodista Lluís Cascant i comptarà amb l'actuació musical de La Maria.

Josep Piera rep el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

L'escriptor Josep Piera (Beniopa, la Safor, 1947) ha sigut guardonat amb el prestigiós Premi d'Honor de les Lletres Catalanes per «la seua extraordinària trajectòria literària» i «una poètica inconfusible». El premi és concedit per Òmnium Cultural cada any a una persona que, per la seua obra literària o científica en llengua catalana, haja contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels territoris de llengua catalana, i està dotat amb 20.000 euros.

Bromera publicarà la nova novel·la de Lemaitre el 2024

L'autor francès de prestigi internacional Pierre Lemaitre continua el seu nou cicle històric anomenat «Els anys gloriosos», una tetralogia que va començar al gener d'enguany amb la publicació en Bromera d'*El gran món*. El segon títol, *El silenci i la ràbia*, arribarà al març, com és habitual, amb la traducció d'Albert Pejó, i Fran Parreño serà l'autor de la coberta.

Quinze anys de congressos i més

La Casa de Cultura de l'Alcúdia va acollir el passat setembre la quinzena edició del Congrés d'Educació Josep Lluís Bausset,

DUBTES

Fa uns mesos vam conèixer la notícia que, a Suècia, el Ministeri d'Educació ha decidit frenar els plans de digitalització a les escoles i redirigir els fons per a la distribució de llibres de text als centres educatius. Aquesta mesura es va posar en marxa després de la publicació de l'informe PIRLS, que reflecteix un empitjorament de la comprensió lectora de l'alumnat suec, ja que ha passat dels 555 punts de l'any 2016 als 544 punts. A Espanya, l'informe de 2021 mostra una puntuació de 521 punts, una xifra encara més baixa que la de Suècia. Va pel bon camí el país suec? Quins efectes té la digitalització a les aules? És impossible un equilibri entre la lectura i les pantalles?

La intel·ligència artificial està penetrant en els diferents sectors de manera lenta però revolucionant processos i formes de gestió. En el cas del sector editorial, preocupa la qüestió de la propietat intel·lectual. Com poden conviure la gran quantitat de dades disponibles i la capacitat de la IA amb el dret a la propietat intel·lectual?

El nou cicle polític ha començat i, a l'espera del que passe en les eleccions generals, comencen a fer-se visibles les prioritats del nou govern valencià. Com es veurà afectat el sector del llibre? I especialment, quina serà la nova política en relació amb l'edició del llibre en valencià? Continuaran les ajudes a la traducció i la promoció d'obres en valencià?

que és ja tot un referent per als docents valencians. Les jornades abordaren diversos temes clau relacionats amb el compromís per l'educació, la coeducació en contextos inclusius, la infància en el segle XXI, les emocions, l'entorn i l'educació per a ser lliures i responsables. Enguany, un dels grans protagonistes va ser el pedagog italià Francesco Tonucci.

Josep Antoni Fluixà guanya el XXII Premi Aurora Díaz-Plaja

L'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana destaca cada any el millor article d'anàlisi o estudi sobre literatura infantil i juvenil catalana.enguany, aquest reconeixement, el rep un text de Josep Antoni Fluixà per a la revista *CLIJ* sobre l'obra de l'escriptor Enric Lluch. Tots dos escriptors compten amb una llarga trajectòria i títols publicats a Bromera i han guanyat alguns dels premis més rellevants de les nostres lletres.

«La lectura no té hora ni lloc fix, no admet imperatius, però reclama temps i paciència, paper i pantalles, de tot un poc, però més paper que pantalles i, si és possible, una bona dosi de paper en solitari, sense pantalles.»

LOURDES TOLEDO
Diari La Veu

«Per a Lemaitre la literatura és un joc de molt nivell, i per això esquitxa les seves històries amb autèntiques sorpreses, finals de capítol explosius que empenyen a seguir llegint sense treva.»

ANA CARRERAS I AUBET
Núvol

«La literatura infantil i juvenil és literatura i qui accedeix a ella, els lectors més menuts i menudes i les adolescents, en el moment que estan llegint ja són lectors i lectores i no futurs lectors. I són exigents, com ha de ser.»

MERCÈ PÉREZ
La Directa

«Ningú neix ensenyat i l'autodidactisme és prou feixuc quan els estímuls externs són cada dia més potents i provoquen la dispersió i l'embadalliment. Siguem conseqüents, no es pot pretendre que els nostres infants siguin bons lectors i excel·leixin en comprensió lectora si pares i educadors no tenen mai un llibre entre les mans.»

ENRIC UMBERT-REXACH
La Veu dels Llibres

Nova edició del Diploma LIJ

El postgrau de Cultura, Lectura, Educació Literària i Literatura per a Infants i Joves arriba enguany a la 13a edició. El curs s'imparteix en modalitat en línia des d'octubre fins a l'abril de 2024.

Dirigit per la catedràtica Gemma Lluch i la doctora en Filologia Catalana Maite Monar Van Vliet, compta amb un equip de més de vint professors universitaris i professionals d'un alt nivell acadèmic. El diploma de la Universitat de València i ADEIT compta també amb la col·laboració d'editorials com Sembra Llibres, Edicions Bullent, Bromera o Andana. A banda, té l'ajuda de l'Associació d'Editorials del País Valencià, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) i la Fundació FULL – Fundació pel Llibre i la Lectura.

Bromera presenta les novetats de la tardor amb John Banville

El passat 11 d'octubre el Grup Bromera va presentar les novetats literàries per a la tardor 2023 en una roda de premsa que va comptar amb la presència de l'autor John Banville. En l'acte, l'escriptor irlandès va conversar amb el nostre editor Marc Senabre al voltant de *Les Germanes Jacobs*, l'últim lliurament de la sèrie protagonitzada pel prosector Quirke, signada amb el pseudònim Benjamin Black.

Entre les novetats presentades de la literatura per a adults, destaquen *Argila i calç*, d'Elvira Cambrils; *Aures*, de Montserrat Morera Escarré, o *Les Absències*, d'Irene Klein Fariza.

Centenari de Vicente Andrés Estellés

L'any 2024 es compliran 100 anys del naixement del poeta de Burjassot Vicente Andrés Estellés. Diverses entitats i partits polítics han demanat que es declare com a Any Estellés per a commemorar la trajectòria d'una de les figures literàries essencials del segle xx.

La llibreria recomana

1 Argila i calç Elvira Cambrils Bromera, 2023

En *Argila i calç* Elvira Cambrils ens transporta, amb una escriptura delicada i poètica, a un món dur i inclement però d'una bellesa feridora, amb uns personatges que ens quedaran per sempre en la memòria. L'actual Premi Enric Valor de Novel·la és un llibre de poques pàgines però d'una bellesa i grandesa extraordinàries.

LUISA ORTEGA, L'Esplai Llibres

2 Insurgents Mariló Àlvarez Sanchis Bromera, 2023

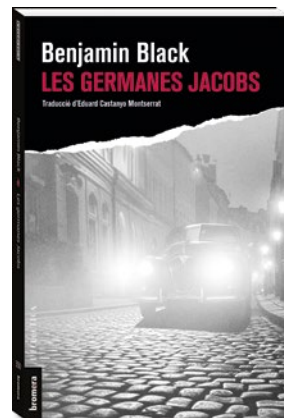
Els fans de la ciència-ficció estem d'enhorabona, torna Mariló Àlvarez amb la seua nova novel·la, *Insurgents*. Una història situada en un futur incert, en el qual Alice i els seus companys aconsegueixen escapar-se de la colònia on viuen amb un objectiu clar: que tothom s'assabente que el Programa Èxode, venut com el futur de la humanitat, no és el que havien dit. Fins a on estàs disposat a arribar per a defensar la veritat?

JORGE CABEZAS, Somnis de Paper

Les germanes *Jacobs*

'Les germanes Jacobs'

Benjamin Black
Bromera, 2023

En Strafford sempre se sorprenia de descobrir que quan la gent sabia que era detectiu tendia a posar-se nerviosa o bé agressiva, o totes dues coses. Evidentment, no era que tots tinguessin motius per a sentir-se culpables, o que fossin anarquistes i estiguessin en contra d'un cos policial per principi. El motiu era més subtil que això.

Vuit-cents anys abans, si fa no fa, el país havia estat colonitzat pels anglesos –la primera banda de barons saquejadors anglo-normands va desembarcar en aquestes platges al segle XII– i l'estat irlandès alliberat, encara ben encallat en l'estancament de la dècada de 1950, no tenia gaire més anys que en Strafford mateix. La gent tenia molta memòria, i l'amargor contra els antics opressors era corrosiva. Només calia que el sentissin parlar perquè sabessin que era protestant i, en conseqüència, inevitablement, perquè sabessin que no era un d'ells.

Què hi feia, al cos de la Garda?, preguntaven, a la seva Garda. I encara més: com havia arribat a detectiu?

Ho trobaven un escàndol, en certa manera.

Després de la independència, la seva gent, els seus, els anomenats *ascendència*, s'havien rentat les mans, amb poques excepcions, de la nova Irlanda autogovernada i s'havien retirat als seus dominis i al solac de les seves activitats refinades habituals.

La Irlanda, o els vint-i-sis comtats d'Irlanda que havien constituït la República, que havia nascut de la rebel·lió i de la subsegüent lluita acarnissada per la llibertat i la inevitable guerra civil que va seguir-la, podria ser ara un lloc més feréstec, amb homes més feréstecs que la governaven, però era la seva terra, lliure i independent, si no tenies en compte el poder controlador de l'Església Catòlica, que la majoria acceptava com a correcte i apropiat, de totes passades. Roma era la segona capital, ultramuntana, de la República. O la primera, com dirien alguns.

Benjamin Black és el pseudònim de John Banville.

El detectiu inspector Saint John Strafford era una anomalia, com ell bé sabia, i si durant un instant per casualitat no hi pensava, no faltaven els que estaven disposats i encantats de recordar-li, amb una mirada freda o una paraula sardònica, qui i què era amb detall.

Però no era el cas, per al seu alleujament, d'en Perry Otway.

En Perry i en Strafford eren tots dos membres de la mateixa tribu minoritària. En Perry era, com deia de si mateix divertit i avergonyit, un fill de la parròquia protestant. El seu pare era el rector d'una parròquia rural remota, que havia enviat el fill a l'altra banda del canal a estudiar al Winchester College, una de les grans escoles privades d'Anglaterra, no tan gran com Eton o Harrow, potser, però més gran que la majoria. Això va convertir en Perry, per una altra de les moltes peculiaritats de la nomenclatura anglesa, en un *wykehamist*, un exalumne del Winchester.

També trobava això lleugerament còmic.

En Perry era corpulent i ros, amb la grossa cara immaculada d'una criatura i ulls ingenus del blau més pàl·lid del blauet. Duia una granota vella i empastifada de greix del color, i a hores d'ara molt probablement de la consistència, del màstic humit, i tenia les ungles trencades i negres dels anys d'esgratinyar les entranyes de motors malalts i renuents.

Tenia un minúscul taller amb gasolinera en un carrer industrial passat Mount Street Crescent.

El local consistia en un cub fosc i sense finestres amb molts prestatges a les parets, i un forat rectangular, com una tomba, excavat a terra per a permetre la inspecció i reparació dels baixos dels vehicles. Al davant, d'espatlles altes i semblant a una joguina, s'alçava un assortidor de gasolina pintat de color carmesí amb cap de robot i cara de vidre. Tot al taller estava polit i endreçat, les eines, els recanvis, els pneumàtics apilats, però tot absolutament llardós i empastifat d'oli i de greix de motor.

Els dos homes, en trobar-se davant l'assortidor, van mirar-se de dalt a baix i a l'instant cadascú va reconèixer l'altre com un dels seus.

Vet aquí un *cavall blanc*

Muriel Villanueva

Esriptora

Confon la pintura negra amb què es pinta els ulls amb la tinta amb què s'imprimeixen els llibres. Confon la pintura blanca de la cara amb la llet de la mare, la llet de fa cinquanta anys, la que ell porta als ossos, i amb el blanc del cavall que el pare li va regalar en néixer. Confon la sang amb la pintura vermella amb què es pinta el nas de pallaso. I les llàgrimes se les pinta de morat perquè no ha plorat en la vida i no en sap el color.

Es pinta i es vesteix de pallaso perquè és el que feia el pare. El pare era graciós, molt graciós, deien, i ell el va conèixer poc, però explicaven que no obria la boca si no era per fer riure i no obria el piano si no era per cantar cançons ridícules. El pare feia feliç la gent, deia la mare. Amb el teu pare ens petàvem de riure, diu el poble. I ell, per animar la mare i totes les visites, i perquè no el trobessin a faltar, es posava aquell vestit vell de pallaso que llavors li anava tan gran i que ara, que viu tan sol, li va perfecte.

Es pinta de pallaso cada nit, sol a la seva habitació, mentre al graner descansen els homes que contracta per fer la feina dura. Perquè no li preguntin com és que ell no hi treballa, els diu que és escriptor, i ho diu entre dents perquè, tot i tenir idees –boníssimes, idees que fan riure a cor què vols–, no té tinta.

De matí escombra les dues plantes de la masia, treu la pols de tot arreu i, un cop tot net, toca el piano al saló dels finestrals, perquè el sentin les cendres de la mare des de l'urna, tal com durant els últims mesos ha fet ella mateixa des del llet, i tal com fa el cavall blanc, inquiet, des de la finestra. No vol semblar un Mozart, sinó només un Chico Marx, molt millor així, més divertit, molt més pallaso. A les tardes, amb les obligacions enlestides, puja a les golfes a fer d'escriptor, a escriure bromes de broma, o a provar-ho. Escriu amb ploma, una ploma que va arrencar al gall del corral i que ell mateix va netejar a l'abeurador del cavall blanc; amb les tisores de podar va fer-li, a l'arrel, un tall esbiaixat. Però la veritat és que no té tinta, que no troba cap tinta que funcioni.

L'any passat, a les nits, quan tothom dormia, l'escriptor sortia de casa pintat de pallaso, amb la perruca de rínxols color taronja encastada, amb el llacet blau al coll, amb la jaqueta de ratlles llampants, les malles verdes i uns sabatots daurats. Per descomptat, no superava mai els límits dels vastos terrenys familiars. Llavors, robava sucs als animals i a les plantes, sucs amb què provaria d'escriure. I escrivia i escrivia, però no s'entenia res.

A falta de cap suc útil, va començar a robar cinquanta mililitres diaris del mig litre que el metge portava per fer transfusions a la mare. Al poble hi havia trenta-set persones que donaven sang per a ella sense pensar-s'ho, perquè en morir el pare ella havia aixecat la masia fent de dida, alletant nadons de mares mortes o seques, venent la seva llet, la d'ell, la que havia d'haver estat només per a ell. I si el poble donava sang, si els seus germans de llet donaven sang per salvar una mare que pretenien que

fos una mica de tots, llavors ell tenia tot el dret a prendre'n una petita part diària per escriure tot el que calgués per fer-la riure abans de morir i per, després, fer-los riure a tots. I se'n sortia, amb la sang, escrivia i s'entenia, però les paraules no s'assecaven mai.

Durant mesos, a les golfes, cordills blancs travessaven el vent que travessava l'espai de banda a banda. I amb agulles d'estendre, l'escriptor penjava els fulls escrits amb la sang dels altres, i esperava, però no, les paraules no s'assecaven mai. I mentre esperava que les paraules s'assequessin, es mig adormia sobre la taula corcada. El despertava el renill del cavall blanc, a baix al sol, i el tornava a la vida el so del vent entre els papers escrits i estesos, i el silenci tendre i tossut d'aquelles paraules sagnants que no s'assecarien.

Fa un mes que va morir la mare. Ara el potet en què suca la ploma és buit. Ha escrit durant setmanes amb una barreja de cendres del cos incinerat i del perfum que ella ja no utilitzarà mai, i el potet s'ha acabat. Ha estès els fulls als cordills, però les paraules no s'assequen mai i ja no queda perfum.

Ahir a la tarda, quan el renill del cavall blanc el va despertar, ho va entendre tot: les lletres no s'assequen perquè no volen assecar-se, perquè conformen acudits dolents amb formes grotesques i inestables, però sobretot perquè estan fetes d'una matèria aliena. L'escriptor es va aixecar de la cadira i va fer voltes per les golfes i va pensar en la seva pròpia sang i en la bilis que de vegades vomita i es va sentir incapaç d'escriure així, amb això, i va sentir que mai no trobaria la tinta necessària. Va tornar a seure, davant d'un nou paper en blanc. Va mirar la ploma, inútil, dins el potet buit. I, per primer cop a la vida, va veure una gota incolora caure sobre el full.

El vent va trigar a assecar la gota el que ell va trigar a acariciar-se la parpella humida. Una segona gota va caure sobre el paper. I una tercera. I va decidir aleshores treure'n tantes com calguessin per omplir el potet. Després va escriure fins que es va fer de nit i ha seguit escrivint fins que s'ha fet de dia i ha plorat tant i ha escrit tant que s'ha oblidat de pintar-se i de vestir-se de pallaso.

No ha calgut estendre els fulls; la tinta invisible s'assecava així que tocava el paper. Ara té al davant trenta-set fulls escrits pel davant i pel darrere, i no fan gràcia, no fan cap gràcia, però li és absolutament igual: si algú els veiés, no hi trobaria les lletres. S'aixeca. No tanca les finestres. Deixarà que els fulls secs i els fulls mai secs voleïn per les golfes i s'expliquin totes les penes i tots els acudits.

En sortir per la porta de casa, no mira enrere. El cavall blanc l'espera, fa temps que l'espera, i ell el munta com si en sabés i el cavall l'hi posa fàcil. No porta roba de recanvi, no porta paper i ha abandonat la ploma sobre la taula corcada. Es porta a si mateix en samarreta i calçotets, una moneda, tota una teranyina de records, un bon grapat d'idees immadures, ganes de veure món i un cavall blanc que el portarà més enllà de l'horitzó.

Sabrà què escriure quan, tres pobles més enllà, compri una estilogràfica barata, amb tinta negra i pura incorporada.

La història d'una carrera *literària*

Marta Hungria

Periodista

Josep Franco culmina més de quaranta anys d'escriptura amb la seua novel·la més personal, titulada *Si tenim vida i salut*, un *biopic* literari on relata la història d'una carrera literària: la seua pròpia.

L'obra ens relata la vida de Pere Claver Doménec, autodefinit com «un home heterosexual, de classe baixa i de nació oprimida», que somia ser escriptor. La història segueix a Pere des del seu naixement fins a l'actualitat. Es tracta d'una mena de

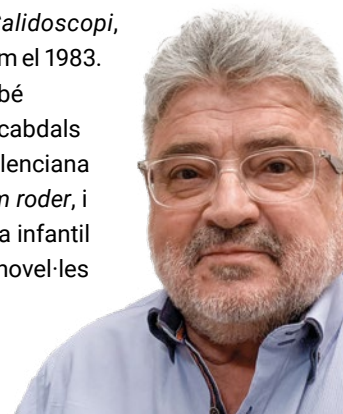
testimoni vital i històric del món cultural valencià carregat de crítica i marcat per un to irònic i sarcàstic.

A través d'aquesta novel·la autobiogràfica, coneixem les vicissituds d'un dels escriptors més importants de la nostra literatura per tal d'arribar a ser l'autor que coneixem hui. Josep Franco no té pèls a la llengua per a relatar els seus propis escàndols i, a més, s'atreveix també a esmentar noms propis.

L'obra ha guanyat el Premi València de Narrativa 2023, i amb el llançament

d'aquesta es compliran quaranta anys de la publicació de la seua novel·la debut titulada *Calidoscopi*, que va veure la llum el 1983.

De l'autor, també destaquen títols cabdals de la narrativa valenciana actual com *L'últim roder*, i obres de narrativa infantil i juvenil com les novel·les *Vent d'Almansa* i *Anàdia, la ciutat submergida*.

Vols aprendre valencià

Practica valencià d'una manera fàcil i divertida!

Continguts audiovisuals amb
activitats interactives perquè poses
a prova els teus coneixements!

 @apuntsllengua

 @apuntsllengua

 @apunts.llengua

apuntsdellengua.es

Una road movie *carlina*

Vicent Usó

Escriptor

Quan mou la carlinada és la primera novel·la que publica Germà Garcia Belmonte, qui ja tenia, però, antecedents com a narrador. De fet, va debutar en 2021 amb *Contes de la ciutat adormida* i, en 2018, havia publicat un assaig amb intenció literària (*Senyals del territori*), on ja avançava un dels aspectes més singulars de la novel·la: la importància de la geografia i dels seus pobladors, animals o vegetals. A banda, ha escrit textos i articles de caràcter científic, fruit de la seua tasca com a professor de Física a la UJI.

El relat se situa entre 1872 i 1875, els anys en què, a partir de la crida a la revolta del pretendent al tron d'Espanya Carles VII, els carlistes s'alcen en armes contra la monarquia d'Amadeu de Savoia en la que serà la tercera i última de les guerres pel tron que protagonitzaran. Tot i que es lliuraran batalles, en bona part aquesta serà una guerra de guerrilles en la qual exerciran un paper molt destacat partides com la de Pasqual Cucala, en les files de la qual ingressarà Joanet, el xiquet que protagonitza la novel·la.

D'un temps convuls

Si som amants de les classificacions, podríem etiquetar *Quan mou la carlinada* de novel·la històrica, ja que, de tant en tant i a pinzellades breus, Garcia Belmonte ens situa en cada revolt d'aquella època convulsa: l'abdicació del rei savoià, la proclamació de la I República o l'èxit del pronunciament del general Martínez Campos que donarà peu a la restauració borbònica a mans d'Alfons XII. Sempre amb la dosi justa per a limitar-se a posar en context les accions bèl·liques que duen a terme

les tropes de Cucala, com ara la incursió a Alcalà de Xivert —el poble del general—, la voladura del pont del ferrocarril sobre el riu de les Coves o la desfeta del Montlleó, ja a les acaballes de la guerra.

«Un dels aspectes més destacables de la novel·la: la capacitat de l'autor per a fer-nos present, a través d'un llenguatge concís i bell, farcit de paraules autòctones, el paisatge de les comarques dels Ports, l'Alcalatén i el Maestrat.»

Ara bé, Garcia Belmonte té la intel·ligència de no cenyir la trajectòria de Joanet a les anades i vingudes de les tropes carlines, sinó que, entremig, situa un punt de gir que farà que deixi la partida i trobe un dels personatges amb més possibilitats de la novel·la, un refugiat com ell, que l'acollirà en una balma profunda i inaccessible de la rodalia de Castellfort. Abans, havien aparegut una remeiera i un metge, dos símbols evidents de la contraposició entre la medicina tradicional i l'oficial. Personatges, tots ells, que contribuiran a la formació de Joanet; perquè sí, si volem classificar els textos, també podríem dir que aquesta és una novel·la de creixement personal.

Hem citat alguns topònims de la geografia de les comarques del nord de Castelló, però en trobareu molts altres: Culla, Xodos, Morella, etc., sovint més com a punts de referència que no com a indrets protagonis-

tes. Ho dic perquè, en realitat, el primer pla se'l reparteixen a mitges l'esmentat Joanet i el paisatge. En efecte, *Quan mou la carlinada* podria ser una *road movie* (i passeu-me l'analogia, ja que Joanet viatja a peu per camins i per sendes) a través de boscos de pins, carrasques i roures, entre argelagues i coscoll, salvant rius, rambles i barrancades; el retrat d'un territori aspre i encisador pel qual aguaiten de tant en tant les raboses i les àguiles i on el cant dels ocells s'alterna amb el silenci. És, potser, un dels aspectes més destacables de la novel·la: la capacitat de l'autor per a fer-nos present, a través d'un llenguatge concís i bell, farcit de paraules autòctones, el paisatge de les comarques dels Ports, l'Alcalatén i el Maestrat, de manera que, a la fi, les peripècies de Joanet no són sinó una excusa per a conduir-nos senda a través per un territori que Garcia Belmonte demostra que coneix bé i que sap transmetre'ns encara millor.

'Quan mou la carlinada'
Germà Garcia Belmonte
Bromera, 2023

Elvira Cambrils:

«He recorregut mitja Àfrica des de la Marina».

Violeta Tena

Periodista

Elvira Cambrils Miralles (Pego, 1955) ha esdevingut una de les veus més interessants de la narrativa valenciana actual. Filòsofa de formació i docent de professió, es va deixar atrapar per l'escriptura quan ja sobrepassava els cinquanta anys i assegura que ara ja no pot deslliurar-se del laberint de les lletres. La seua darrera novel·la és *Argila i calç*, Premi Enric Valor de novel·la en valencià que atorga la Diputació d'Alacant.

Si algú em preguntara de què tracta la novel·la *Argila i calç*, ho tindria clar. És una novel·la sobre els llaços de solidaritat entre les dones: entre Blanca i Amina; entre Amina i Hamida; entre Blanca i Maria Beneyto; entre Amina i Christine; entre Blanca, Teresa i Elodia... I sobre com aquesta solidaritat sosté l'existència de totes elles. M'equivoco?

No, en absolut. Bàsicament, aquesta era la idea de la novel·la anterior, *Aire*, i també d'aquesta: la constatació que, per a sobreviure en aquest món patriarcal, les dones ens necessitem les unes a les altres. Davant la concepció tradicional de la dona dolenta o tafañera, jo sempre he volgut posar el focus en la capacitat d'empatitzar i d'ajudar que tenim les dones en temps de crisi.

Algú podrà pensar que aquesta, per la història, és més bé una història d'aventures, però no ho és: la novel·la vol explicar, sobretot, que les dones, els grans reptes, els afrontem des de la companyonia i la solidaritat.

El llibre és el recorregut per dues biografies: la de Blanca Miralles, una dona aduocada en la huitantena amenaçada per les xacres de l'edat, i la d'Amina, una jove djiboutiana que fuig del seu país per la situació familiar i d'inestabilitat social. Totes dues estan en un moment de debilitat, però totes dues troben recer i vida en l'altra. Com se li va ocórrer encreuar aquestes dues vides?

D'una banda, jo tenia interès per narrar una migració cap a Europa i tota la problemàtica que hi ha associada. M'interessava molt que la protagonista fora una dona.

D'una altra banda, també em rondava pel cap la idea de reivindicar les escriptores valencianes i, molt especialment, les que podríem dir les matriarques de la narrativa. Fa un temps vaig descobrir qui era Beatriu Civera, qui havia escrit nou novel·les en temps del franquisme però de qui no n'havia sentit a parlar mai. Com podia ser que no la coneguera? Això em va despertar la curiositat sobre ella i les seues coetànies.

Així que primer vaig pensar que el meu personatge, Blanca Miralles, prenguera, en la ficció, el paper que, en la realitat, va exercir Beatriu Civera. Però, aleshores, quan ja estava avançant en la novel·la, em vaig adonar que allò no podia ser perquè estava suplantant Beatriu Civera; l'estava silenciament, com ho havia fet la història mateixa. Així que m'ho vaig repensar i vaig crear un personatge fictici coetani de Civera, una persona que, d'alguna manera, esdevinguera la seua ombra i ens servira per a apropar-nos a la figura d'aquesta donassa.

La biografia de Blanca Miralles és, també, un recorregut pel País Valencià del franquisme dels anys cinquanta i seixanta. Hi ha aquell Lo Rat Penat que va fer els primers passos a favor de la recuperació del valencià; els cursos de la Carles Salvador... Com ha sigut el procés de fer reviure aquell temps?

En realitat, per a una persona com jo, de més de seixanta anys, no resultava difícil. Perquè si bé entre la protagonista i jo hi hauria una vintena d'anys de diferència, jo vaig viure també, d'alguna manera, en anar a estudiar a València, tot aquell procés de presa de consciència lingüística i del precari entramat cultural i social que feia els primers passos a favor de la normalització de la llengua.

Maria Ibars, Maria Beneyto i, sobretot, Beatriu Civera, transiten per la novel·la. Són autores que, probablement, haurien tingut molt més reconeixement si hagueren sigut homes. Tanmateix, algunes obres i estudis fets els darrers anys, com ara el llibre *Les dones fortes*, de Maria Lacueva, han contribuït a posar en valor les aportacions d'aquelles dones silenciades. Farem justícia, alguna volta?

Crec que estem fent-la. La tesi i el llibre posterior de Maria Lacueva és un primer pas valuósíssim. I crec que cada volta som més les dones que prenem consciència de la injustícia que s'ha comés envers elles. I veig, per exemple, com a les escoles es parla d'elles i se les posa en valor i crec que aquest és el camí correcte.

Crec que tenim l'obligació de parlar-ne. És el que em va passar a mi a principis

Marc Senabre

Editor

Cíclicament apareix algú que augura el final. Del món o de qualsevol altra cosa. També s'ha pronosticat el final de la novel·la com a gènere. De moment, s'equivoquen. La novel·la viu un dels seus millors moments. I també en el nostre àmbit. L'afirmació s'ha de justificar. És senzill: cal constatar que no només els autors consagrats continuen produint amb qualitat, sinó que també hi ha noves veus que agafen el relleu.

Per forçat que sembla, el catàleg de narrativa de Bromera serveix per a justificar aquesta afirmació. Què puc dir jo, si en soc l'editor? Però és cert. Deixeu-me seduir-vos:

La temporada s'obri amb dues novel·les signades per sèniors. En primer lloc, la novel·la més personal de Josep Franco (sí, sí, l'autor de *L'últim roder*), *Si tenim vida i salut*. Un *biopic* literari on desgrana les vicissituds vitals i professionals de la seua carrera com a escriptor.

I en segon lloc, l'obra que va deixar bocabadat el jurat del Premi Enric Valor: *Argila i calç*, d'Elvira Cambrils, una novel·la bellíssima que explora la relació entre dues dones molt diferents. Una novel·la de superació, maternitat (desitjada i no) i amor per la llengua i la cultura.

Si Franco i Cambrils tenen una trajectòria madura i dilatada, la d'Irene Klein Fariza i Germà Garcia Belmonte comença ara; són les noves veus que n'asseguren la continuïtat. *Les absències*, d'Irene Klein, aborda sense concessions un dels temes més presents en la nostra societat: el buit que queda quan algú desapareix.

I per acabar, *Quan mou la carlinada*, òpera prima de Germà Garcia. Una *nouvelle* que ens transporta a les terres de Castelló durant la segona carlinada a través dels ulls d'un xiquet. Concisa i evocadora per als amants de la novel·la històrica.

Què, tenia raó?

'Argila i calç'

Elvira Cambrils
Bromera, 2023

del 2000, quan vaig prendre consciència de la importància d'una figura com Maria Cambrils, nascuda a Pego. I és d'allí que naix la meua primera novel·la, *El bes de l'aigua*, l'any 2010. Cal que a les escoles i a tot arreu continuem posant en valor les seues aportacions.

Aquesta novel·la és un llibre dins d'un llibre. I en aquest llibre hi ha un relat acuradíssim sobre el periple d'una migrant fins a arribar a la Vall. La narració és tan precisa que dubte molt que tot plegat siga fruit de la ficció. Com ha sigut el procés de documentació?

El procés de documentació m'ha dut molt de temps. Jo gaudisc molt d'aquesta part de preparació en tots els meus llibres. Malauradament, no he estat en la major part dels països que travessa Amina, però he passat hores i hores investigant quins serien els trajectes possibles, quines serien les alternatives, etcètera. Jo soc molt viatgera, però ho he sigut sobretot de pensament. M'atreviria a dir que he recorregut mitja Àfrica des de la Marina.

En tot el periple d'Amina he intentat que la mirada, a pesar de totes les penúries, fora lluminosa. No volia que la mirada fora fosca, tèntrica, ni que furgara en la ferida i, per això, hi ha espais que omet.

A mi em fa molt feliç escriure i hi podria invertir tot el temps del món. És quan arribe al final que sempre venen els problemes. Quina eixida li done? Em presente a un premi?

En una entrevista que li van fer a La Veu dels Llibres vosté posava en va-

Elvira Cambrils, Premi Enric Valor de novel·la.

lor la Mediterrània del mestissatge, de l'intercanvi. Ara, però, la Mediterrània ha esdevingut una mena de fortalesa. Com s'ho mira algú com vosté, que es declara obertament mediterrània?

Visc la situació del Mediterrani com un gran fracàs per a Europa. El Mediterrani ha sigut històricament un lloc d'intercanvi, un espai d'enriquiment entre cultures. Crec que la manera com s'està deixant morir persones ens allunya de qualsevol humanitat. No pot ser que Europa ignore la situació de patiment de milers de persones, que elimine de la seua agenda la defensa dels drets humans. Vivim temps molt dolents. M'agradaria pensar que les coses millo-
raran.

'Purs homes'

Mohamed Mbougar Sarr

Més Llibres, 2023

'Quan escoltis aquesta cançó'

Lola Lafon

Més Llibres, 2023

Veus internacionals *punyents*

S. C.

Periodista

L'anterior número de la revista *L'illa* parlava del món de la traducció literària. Des de diferents punts de vista, es feia un recorregut a la situació de la traducció al català de grans obres internacionals. Els diferents traductors consultats coincidien a definir el moment actual com un *moment dolç*, però també reivindicaven més professionalització i assenyalaven que encara hi ha literatures per explorar. Per a un públic lector àvid no hi ha millor titular que aquest: una literatura desconeguda que pot caure a les seues mans en qualsevol moment.

Des del segell Més Llibres ens regalen dues joies literàries d'eixa literatura que encara està per explorar i que remou ànimes i consciències. La primera proposta és *Purs homes*, de Mohamed Mbougar Sarr, un jove brillant de les lletres africanes que va rebre el Premi Goncourt el 2021 per la novel·la *La memòria més secreta dels homes* –també publicada en Més Llibres. Aquesta és la seua quarta novel·la i ha sigut traduïda al català per Oriol Valls.

Un prodigi de les lletres africanes

Mbougar Sarr ens trasbalsa, amb *Purs homes*, amb una història d'una potència colpidora que es dibuixa en dues direccions. D'una banda, hi ha la denúncia de l'homofòbia al Senegal i totes les contradiccions històriques i culturals que conceben l'homosexualitat com un dels grans

mals importats pels colonitzadors europeus. Ens diu en un moment el protagonista: «L'homofòbia no necessita pretext històric. No sé ni si necessita pretext: odia i punt». L'homòfob acaba oblidant els motius que el porten a odiar. L'altra direcció on ens condueix l'escriptor de Dakar és un viatge cap a l'interior de cadascun de nosaltres, ja que tota l'obra es construeix a partir del viatge que Ndéne emprén per a conèixer-se i enfrontar-se a l'espill per a poder prendre una decisió. Quin tipus d'home serà ell? És dels qui viu a l'ombra o dels qui desafien en nom de la llibertat a risc de ser castigats?

«L'homofòbia no necessita
pretext històric. No sé
ni si necessita pretext:
odia i punt.»

Una novel·la breu i punyent amb una veu molt clara que demana ser devorada i que ens deixa amb les ganes de continuar llegint més coses de l'autor.

Una nova veu en català

L'altra proposta de Més Llibres és la d'una autora, Lola Lafon, que ha sigut traduïda al català per primera vegada amb l'obra *Quan escoltis aquesta cançó*. Una sort poder llegir-la, ja que és autora –i també cantant– de sis novel·les, totes traduïdes a nombroses llengües, i totes premiades. De fet, *Quan escoltis aquesta cançó* ha

sigut guanyadora dels prestigiosos premis Décembre 2022 i Les Inrockuptibles 2022. L'autora de la traducció és Mercè Ubach.

L'obra és una aproximació diferent i original a la figura d'Anne Frank i es construeix a partir d'una experiència pròpia de l'autora. El 18 d'agost de 2021 Lola Lafon va passar la nit a l'Annex del Museu Anne Frank, la casa on va viure dos anys amagada de la persecució nazi una de les víctimes més tristament cèlebres de l'Holocaust, adolescent eterna, l'autora d'un diari que és un dels testimonis més llegits de la història de la literatura. Aquella nit a l'Annex va inspirar l'autora a crear un text bell i íntim, una aproximació delicada a la quotidianitat forçada d'aquella jove jueva que als tretze anys es va haver de resignar a viure tancada per no morir. Però és també un text carregat de força i de denúncia que ens parla d'altres genocidis de la humanitat i la necessitat de tindre'ls presents, ben presents. Perquè, malauradament, no es tracta de situacions que formen part d'un passat llunyà, sinó que continuen formant part del present de la humanitat.

Teatre Principal

23/
24

2_5 de novembre

TEATRE EN VALENCIÀ

11 de novembre

CIRC

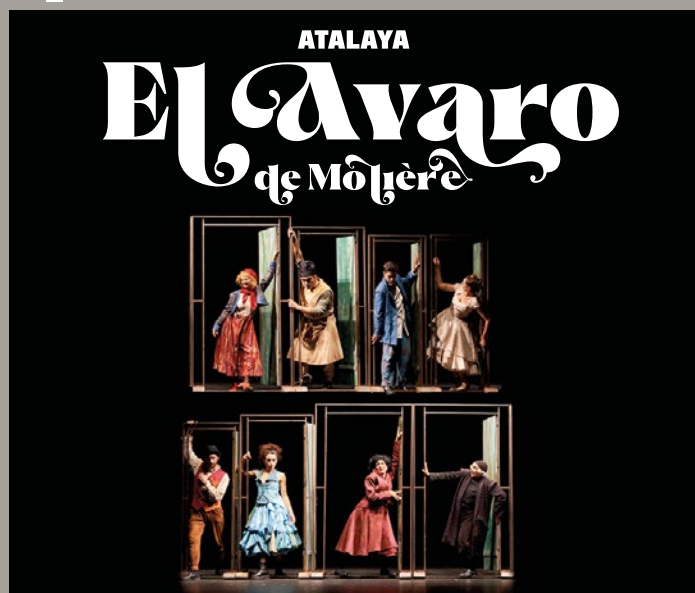

17_19 de novembre TEATRE MUSICAL EN VALENCIÀ

24_26 de novembre

TEATRE EN CASTELLÀ

28 de novembre

2 i 3 de desembre

TEATRE EN VALENCIÀ

10 de desembre

MÚSICA

14, 15 i 16 de desembre

TEATRE MUSICAL

17 de desembre

MÚSICA

GENERALITAT
VALENCIANA
Vicepresidència Primera i
Conselleria de Cultura i Esport

INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA

Diputació
de València

Teatros

MÉS LLIBRES

La millor literatura internacional en català

LA REVISTA DE DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

SUBSCRIV-TE ARA
MÈTODE

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 33€ per a Espanya, 45€ per a l'estranger. www.metode.cat

EL RETRO ROSIV

Benjamin Black i la sèrie de *Quirke*

Eduard Castanyo

Traductor

L'any 2007 Bromera va publicar *El secret de Christine Falls*, una novel·la «de lladres i serenos» que el guardonat autor John Banville signava amb el pseudònim Benjamin Black. Fins a l'estiu de 2023, Bromera ha publicat set títols més, i el vuitè acaba d'arribar a les llibreries. Entremig també s'han publicat tres altres títols signats per Benjamin Black que no inclouen els personatges de la sèrie Quirke: *El lèmur*, *La rossa dels ulls negres* (amb la pel·lícula Marlowe) i *Els llops de Praga*.

En les novel·les de Quirke (tres en una minisèrie de la BBC) trobem un grapat de personatges habituals: en Quirke mateix, el prosector de passat torturat que col·labora amb l'inspector Hackett (que esdevindrà inspector en cap); la Phoebe, filla d'en Quirke i també amb un passat torturat; l'inspector Hackett; el jutge Griffin, padrastre d'en Quirke; en Malachy Griffin, fill del jutge, i diverses persones de l'entorn social, polític i religiós d'un Dublín que no se situa específicament en el temps però que el context ens posa entre els inicis de la dècada de 1950 i finals de la dècada

de 1960. Entre els personatges, mereix un apartat el tractament de les dones: la Phoebe, les mullers dels protagonistes a banda i banda de l'Atlàntic i altres personatges femenins no són de cap manera accessoris al desenvolupament de cada novel·la.

En el primer nivell de lectura, les trames se centren en crims, i les investigacions de l'inspector Hackett i d'en Quirke ens duen al segon nivell de lectura: el poder que s'exercia a Irlanda i les maniobres per a mantenir-s'hi, en un ball esgarriat de polítics i religiosos. I és un ball esgarriat perquè simultàniament a la publicació de les novel·les, o en alguns casos després de la publicació, les notícies han difós informacions sobre cadàvers de criatures enterrats en els terrenys d'hospicis, segrestos a Irlanda i venda de nadons als Estats Units... I és aleshores quan la novel·la negra de Benjamin Black es manifesta com una veritable crònica social (cosa que, de fet, succeeix amb la majoria de bones novel·les negres).

Al llarg d'aquests fins ara vuit títols veiem l'evolució de cada personatge dins de cada novel·la, i també l'evolució novel·la a

novel·la, amb el pas del temps (mesos?, anys?: l'autor no ens ho diu). Veiem com antics personatges (l'April, per exemple) i antigues trames (com ara els Cavallers de Saint Patrick) tornen a la superfície, perquè en el fons no hi ha res que s'arribi a resoldre del tot.

Tal com s'anaven publicant els títols, es feia inevitable pensar: «ara vindrà una preqüela que ens ho explicarà tot». Doncs no; Banville/Black ha anat avançant de llibre en llibre i ens revela discretament, mitjançant actes i mitjançant descripcions, què havia succeït en el passat anterior al secret de la Christine Falls. I, com a mestre de la narrativa, l'autor ens permet seguir el fil de qualsevol novel·la d'en Quirke sense que calgui haver llegit les anteriors. No hi trobareu descripcions avorrides de fets anteriors, ni paràfrasis ni resums, sinó que els fets essencials per a seguir el fil estan introduïts amb mesura i, sobretot, amb el mínim imprescindible per a generar més interès que no pas altra cosa.

I això sí: comenceu per on comenceu la sèrie, llegiu-los tots i cadascun amb atenció, perquè en Banville/Black ha anat sembrant pistes pràcticament a cada pàgina.

Un «Micalet» renovat

Paula Soriano

Editora de LIJ a Bromera

Treballar per als menuts és molt motivador. I més quan es tracta d'ofereir-los històries, mons alternatius al nostre on puguem veure reflectits els seus sentiments o les preocupacions que viuen en la realitat. Ja siga fantasia, realisme o ciència-ficció, ja siga teatre o poesia, la literatura és un univers d'imaginació creat no només per autors i il·lustradors (i viceversa), sense els quals no hi hauria drama ni color; darrere de cada publicació també treballem professionals de l'edició, la traducció, el disseny i la comunicació.

És aquest equip humà de Bromera qui hem apostat per renovar el disseny de la nostra col·lecció més emblemàtica i coneguda des que va nàixer el 1990, «El Micalet Galàctic». De la mateixa manera que la literatura es troba en constant evolució, «El Micalet» també: canvia la tipografia i es modernitza el disseny de la coberta. A més, en les sèries crema i roja, guanya presència la il·lustració en els interiors. Ara, unes pàgines plenes de moviment a tot color atrauran l'atenció dels més menuts cap al text, un públic a hores d'ara molt acostumat a la rapidesa i el dinamisme del món audiovisual.

El tret d'eixida, el marca, aquesta tardor, *El fantasma Kasimir*. Sí, heu llegit bé i no es tracta d'una errada. Els protagonistes d'aquesta novel·la són fantismes, uns éssers nascuts de la pols estel·lar. Novament, Angela Sommer-Bodenburg ens delita amb una història de fantasia a l'estil clàssic que ens recorda el món d'*El petit vampir*. I a més, comptem amb el valor afegit de poder veure la història a través dels ulls de l'il·lustrador Dani Padrón. Una obra, dues lectures, perquè llegir és disfrutar de bones històries i també de bones il·lustracions.

Anya Damirón:

«La literatura infantil és una eina per a explicar el món»

Marta Hungria

Periodista

Entrevistem Anya Damirón, l'autora i contacontes, natural de la República Dominicana, que ha aconseguit arribar a un gran públic arreu del món amb les seues històries.

Entre els seus llibres trobem *Tumtum*, *Soc ferotge* i *Superxiquets*, publicats en valencià per l'editorial Bromera. Amb aquest últim va guanyar cinc premis als Estats Units i ha sigut traduït a l'anglès, al coreà, al portugués, al polonès i, per descomptat, al valencià.

Damirón destaca per la manera de contar les històries i la seua gran capacitat per a transmetre i emocionar. A l'hora de narrar, li agrada crear atmosferes que desprenen una energia poderosa que no tarda a captar l'atenció de menuts i grans. A més, en els seus espectacles utilitza elements sonors i visuals que se sumen a la paraula i converteixen les històries en una narració que interpel·la tots els sentits.

A l'octubre publicarà *Tacatac!* amb Bromera, una aventura que pretén arribar als lectors més menuts i que compta amb l'estil característic de l'autora i les il·lustracions de Pablo Pino. Una història sobre la importància de l'amistat i la col·laboració entre amics.

En l'entrevista, l'autora fa un repàs des dels seus inicis fins a l'actualitat i ens dona la seua opinió sobre la situació actual de la literatura infantil.

D'on naix la teua passió per contar històries?

Vaig descobrir que m'agradava contar contes quan el meu fill Max va començar a disfrutar-los. Es va convertir en la nostra activitat preferida i, en poc de temps,

tots els xiquets de l'edifici acabaven les vesprades compartint contes amb nosaltres. Així va ser que vaig comprovar que la manera en què llegim als xiquets és molt important i pot influir en com ells veuen la lectura.

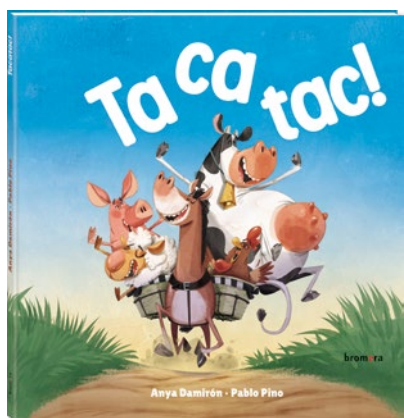
Fa molts anys que escrius i comuniques. D'on et ve la inspiració?

M'inspiren moltes coses, des de l'espectacularitat de la natura fins a les situacions més senzilles. M'agrada observar la vida per a descobrir moments únics en allò quotidià. Eixes coses que succeeixen sense que ens n'adonem són les més boniques, per això trobe molta inspiració en els animals, conversant amb la gent menuda i compartint moments amb persones majors. Són espontanis, honestos i no tenen por de cometre errors. M'inspira la gent autèntica, la música, l'art...

Des dels teus inicis com a escriptora i contacontes fins a l'actualitat han anat apareixent nous mitjans per a comunicar històries (YouTube, pòdcasts...) i tu t'hi has anat adaptant. Quina és la teua manera preferida de comunicar? Quin creus que podria ser el pas següent?

Jo crec que els nous mitjans ens regalen distintes formes de connectar amb la gent i que cada una té la seua màgia. Pense que és genial tindre l'oportunitat de crear diferents experiències amb una mateixa història, cosa que ens permet arribar a famílies a les quals, d'una altra manera, no podríem arribar i que els lectors puguin disfrutar dels contes en moments en què és impossible tindre un llibre a la mà.

En els últims anys ens ha sorprès la utilitat del nostre pòdcast per a les famílies.

'Tacatac!'

Anya Damirón
Bromera, 2023

L'escolten tots els dies com a part de la seua rutina: de camí a l'escola, abans de dormir o després de menjar, i eixa màgia de formar part del seu dia a dia és massa potent. L'impacte que provoca és molt més impressionant del que imaginem, així que si haguera de seleccionar un mitjà favorit, definitivament, triaria el pòdcast. Nosaltres sempre estem inventant noves formes de transmetre les nostres històries. Cada any fem alguna cosa que mai havíem fet. Ara estem treballant en el que serà el nostre primer musical basat en un conte que es publicarà l'any que ve. Eixe és actualment el pròxim pas i estem molt emocionats.

Fa molt de temps que fas espectacle en viu. Quines diferències trobes entre les teues primeres actuacions i les últimes? Ha canviat el teu estil de comunicar?

Pense que, en essència, no ha canviat el meu estil; soc igual. Però amb el temps una aprén i cada dia em sent més còmoda endinsant-me en les històries i interactuant amb les famílies. El canvi més rellevant que podria mencionar és que compte sempre amb una pantalla i des de fa tres anys utilitza música i efectes de so en tots els meus espectacles. De fet, crearem una aplicació pròpia l'any 2019 per a poder fer-ho.

Els teus contes sempre van carregats de missatges importants per als xiquets. Et sents responsable, d'alguna manera, de l'impacte que provoquen en ells?

Responsable no seria la paraula. Sempre intente que les meues històries deixin una llavor que els permeta preguntar, conversar, opinar i pensar en la temàtica que tractem. M'agrada pensar que tenen

un impacte positiu, però la veritat és que és molt difícil assegurar-ho. Intentem que siguin contes divertits i pugen, a més, fer que es qüestionen coses i inspirar-los a ser bones persones.

Tens molts projectes en marxa, però Renta un Cuento és un dels que més crida l'atenció. Podries parlar-nos-en?

Renta un Cuento és una biblioteca per missatgeria. Funciona a través d'una pàgina web on pots veure tots els contes i fer la teua llista de favorits. Cada setmana les famílies reben un dels dos llibres a la porta de casa, entreguen la bossa anterior i tenen set dies per a disfrutar dels nous títols.

És un projecte necessari al meu país, la República Dominicana, perquè apropa els llibres a les famílies i permet que els xiquets i les xiquetes coneguen novetats que no arriben ací. Part del meu treball és mantindre'm al dia dels llibres nous que es publiquen, seleccionar-los, comprar-los i tindre sempre contes actuals, disponibles per a la nostra clientela. Això també em permet aprendre com a autora i reforçar les relacions internacionals amb editorials, autors i il·lustradors d'altres països.

Parlant de projectes, en tens algun de nou pensant de cara al futur?

Sempre! Per ara, estic treballant en les noves històries que publicarem, però també creant nous productes amb els nostres personatges amb què els xiquets i les xiquetes podran jugar.

És un fet que la literatura infantil sol estar a l'ombra de la literatura juvenil i adulta. Penses que està infravalorada?

Crec que les famílies de hui en dia són cada vegada més conscients de la seua importància. És evident el que aporten a la criança i a l'educació dels xiquets, a més poden ser una ferramenta increïble perquè els més menuts puguin conèixer el món que els rodeja des de bebès. Pense que la literatura infantil està vivint un dels millors moments i que la tecnologia ens està ajudant, perquè permet que les famílies puguin disfrutar de bones històries de moltes maneres diferents.

Llegir

o no llegir?

Gemma Lluch

Catedràtica de la Universitat de València i membre d'ERI-Lectura

El lloc web de l'[Associació d'Editorials del País Valencià](#) comunica algunes dades del Baròmetre d'hàbits de lectura i compra de llibres a Espanya 2022 amb aquest titular: «Els índexs de lectura nacionals han augmentat 5,7 punts en l'última dècada, amb una especial incidència entre els adolescents».

L'AEPV destaca els alts percentatges de lectura entre els menors de 18 anys, especialment entre els joves entre 10 i 14 anys. Concretament, l'enquesta diu que el 85,6% d'aquests llegeixen en el seu temps lliure de manera freqüent (78,2%) o bé ocasional (7,4%).

Conclou amb una dada potent: la lectura infantil es manté en valors elevats, creix lleugerament la proporció de xiquets que llegeixen llibres no de text. Però concreta que, no obstant això, descendeix lleugerament el temps setmanal dedicat a la lectura als més petits.

Per una altra banda, recentment els mitjans de comunicació han comentat els resultats del [darrer estudi PIRLS](#).

L'estudi internacional de progrés en comprensió lectora (PIRLS, Progress in International Reading Literacy Study), el duu a terme l'Associació Internacional per a l'Avaluació del Rendiment Educatiu (IEA), una associació independent formada per agències governamentals i institucions de recerca internacionals que porta a cap estudis sobre el rendiment educatiu des del 1959.

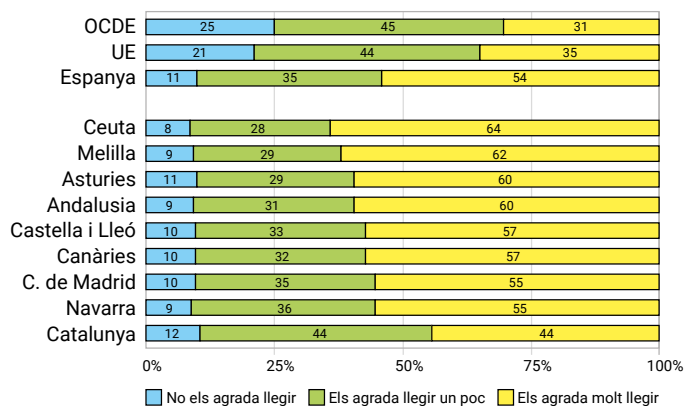
Justament, PIRLS és un dels seus principals estudis i realitza dues proves: 1) la prova cognitiva que avalua la comprensió lectora de textos literaris i informatius; concretament, la localització i obtenció d'informació explícita, l'extracció de conclusions directes, la interpretació i integració d'idees i informació i l'anàlisi i avaluació del contingut dels elements textuais i 2) els qüestionaris de context, que aporten dades sobre el context del centre, de l'aula i de l'entorn familiar.

El [darrer informe espanyol, que correspon a l'última edició \(PIRLS 2021\)](#) i està elaborat per l'INEE, destaca els principals resultats i els compara amb les mitjanes de l'OCDE i el total de la UE.

Ara, en aquest article, ens interessa remarcar tres dades sobre els hàbits de lectura:

1. Només un de cada deu estudiants de 4t curs d'Educació Primària d'Espanya (11%) s'inclou a la categoria «no m'agrada llegir», molt per davall tant de la mitjana OCDE-28 (30%) com del total de la UE (21%).
2. A les ciutats i comunitats autònomes espanyoles participants en PIRLS 2021, més de la meitat dels estudiants diu que els agrada molt llegir: destaquen Ceuta (64%), Melilla (62%) i Astúries i Andalusia (60%).
3. La proporció d'estudiants a qui no els agrada llegir o els agrada llegir poc varia del 36% a Ceuta (8% i 28% respectivament) al 56% a Catalunya (12% i 44% respectivament).

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2023): PIRLS 2021. Estudi Internacional de Progrés en Comprensió Lectora. Informe Espanyol. Madrid: INEE, p. 126.

Quan parlem d'índexs de lectura, és important creuar resultats d'estudis diferents i donar el valor adequat a cada anàlisi. Els percentatges de PIRLS a Catalunya són molt preocupants, de moment, i han posat en marxa un [Pla nacional del llibre i la lectura de Catalunya](#) on dialoguen els departaments de cultura i d'educació. Ara cal esperar-ne resultats.

De moment, s'ha de continuar alimentant les bones col·leccions de lectures per a les diferents edats. El 2015, amb motiu del 25é aniversari de la col·lecció «El Micalet Galàctic», escrivíem sobre [la importància d'aquestes per a promoure el gust lector](#). Hui, mantenim cada punt que vam escriure. Per molts anys, Micalet!

La nova

«El Micalet Galàctic»

Josep Antoni Fluixà

Escriptor

He escrit en més d'una ocasió que «El Micalet Galàctic» d'Edicions Bromera és la col·lecció de literatura infantil i juvenil valenciana més destacada del panorama editorial valencià. Es creà l'any 1990 i ha publicat més de dos-cents seixanta llibres. Cap altra col·lecció valenciana ha aconseguit aquest rècord fins ara. Però, a més, des d'una perspectiva literària, «El Micalet Galàctic» ha sabut mantindre un nivell de qualitat mitjana i de diversitat d'autors i de temàtiques que l'han feta equiparable a les grans col·leccions de literatura infantil i juvenil que es publiquen tant a Catalunya com a la resta de l'estat espanyol: col·leccions com «El Vaixell de Vapor», «Tucà», «Els Grumets de la Galera», «Albades», «Altamar» o «Sopa de Llibres», entre moltes altres. Col·leccions que, com «El Micalet Galàctic», convé reivindicar, ja que publiquen, sens dubte, la millor literatura infantil i juvenil.

Llegir per a créixer

No tots els llibres per a xiquets i xiquetes estan escrits amb una voluntat literària. Hi ha també moltes obres que narren històries insulses i amb arguments senzills que es resolen amb un desenllaç simple i decebedor. No obstant això, sovint aquestes històries resulten comercials perquè s'editen amb un embolcall estètic atractiu: profusió de dibuixos a color i cobertes de tapa dura amb tocs de purpurina. També trobem llibres que proposen sensacions olfactives o que reproduïxen sons quan es pressiona sobre un punt assenyalat. Obres que tenen molt en compte la fidelització del lector amb la creació de sagues de personatges concrets o de temàtiques

d'actualitat. Són llibres, sens dubte, que aconsegueixen una missió: afavorir l'entrada a la lectura a aquells lectors i lectores als quals els costa molt llegir i, en aquest sentit, no els podem negar l'eficàcia.

«Es creà l'any 1990 i ha publicat més de dos-cents seixanta llibres. Cap altra col·lecció valenciana ha aconseguit aquest rècord fins ara.»

Però no s'ha de confondre el foment de la lectura només amb la consecució del plaer de llegir. Almenys, les persones que fan de transmissió entre els llibres i els infants han de valorar la consecució d'una formació literària. A casa, a la biblioteca, a l'escola i també a la llibreria hem d'intentar que els xiquets i les xiquetes no es deixen atrapar només per la imatge i els hem de suggerir també la lectura d'obres de qualitat literària. A l'escola, sobretot, sense censurar que l'alumnat es decante per la lectura d'obres que es venen molt i que ocupen els aparadors de les llibreries –tal com fan també molts adults–, hem d'afavorir, sobretot, la lectura de llibres amb una complexitat i qualitat literària adequada a l'edat de l'alumnat, per exemple, quan es fa una lectura col·lectiva a classe per a, posteriorment, comentar-la. Al mateix temps, hem d'abastir les biblioteques escolars i les públiques de llibres literaris, barrejats els uns amb els altres als llocs més visibles.

És en aquest context que «El Micalet Galàctic» renova disseny, per dins i per fora, amb una proposta que farà que el llibre

sigua atractiu a simple vista. La qualitat de la col·lecció continuarà sent la mateixa, i també el seu full ruta: que la millor literatura infantil i juvenil valenciana es mantinga en el catàleg de la col·lecció, amb les millors escriptores i escriptors. La renovació, però, no és només estètica. També hi ha canvis en la tipografia i la maquetació dels llibres des d'un punt de vista didàctic. La nova proposta facilita la lectura i té en compte criteris que poden ajudar lectors amb dificultats. Com també pretenen ser una guia i una ajuda les propostes didàctiques que acompanyen a cada llibre i fan possible una experiència enriquidora per a alumnat i professorat.

Aquest canvi de disseny comença amb la publicació de l'obra *El fantisma Kasimir*, de l'escriptora alemanya Angela Sommer-Bodenburg. Així, totes les sèries de la col·lecció, a excepció de la Sèrie Blava, es publicaran amb il·lustracions a tot color i amb canvi de tipografia i de disseny. Busqueu-los a les llibreries!

© Dani Padrón

'El fantisma Kasimir'

Angela Sommer-Bodenburg
Bromera, 2023

La LIJ, un gènere en constant **creixement**

Miriam Bouiali

Periodista

La Minimoni (o Babymoni) de Rocio Bonilla, l'Empar de Fani Grande o els vampirs de Jacobo Feijóo s'han guanyat el cor de milers d'infants i també un lloc a les seues llars. Són només tres exemples de protagonistes d'històries infantils que han triomfat i que, a través de diversos llibres, han expandit un univers literari que ha captivat els primers lectors i les seues famílies, amb històries tendres i reaccions espontànies sobre situacions d'allò més quotidianes o, al contrari, relats ben fantàstics que deixen volar la imaginació i enganxen xiquets i xiquetes.

Com tot allò relacionat amb els més menuts de la societat, la literatura infantil i juvenil (LIJ) s'ha tractat, generalment, com un gènere literari menor, sempre aombrat pels gèneres adults o mal considerats *més seriosos*. El gènere adreçat als més menuts i adolescents sempre ha carregat els prejudicis que acompanyen

l'etiqueta. Així ho confirma Gemma Lluch, catedràtica de la Universitat de València, que reivindica la complexitat dels títols dirigits a aquests lectors.

«Huit de cada deu infants tenen costum de llegir totes les setmanes i un de cada quatre títols publicats formen part d'aquest complex i heterogeni gènere.»

Una de les característiques de la LIJ és «que es defineix per edats» –cosa que no passa amb els llibres per a adults– i que els títols conformen un «conglomerat, amb una gran quantitat de propostes, formats, temes...», apunta l'experta.

No obstant, la qualitat d'aquestes publicacions ja no està en entredit i s'han guanyat un lloc ben respectable als estands de les llibreries i les biblioteques. Qualsevol persona que haja parlat amb autors o autores de LIJ sabrà que, si tenen una certesa, és que s'enfronten al públic més exigent i sincer, per això consideren que els infants són els lectors *més difícils*. Un clixé que, si més no, fa que els professionals de l'escriptura inventen, cada dia, millors contes i relats infantils i juvenils.

Dades per a l'optimisme

Més enllà de la seua importància objectiva –la LIJ ha de ser la que ha d'estar, contínuament, creant nous lectors i lectores i inculcant un hàbit que els ha de durar

tota la vida–, les dades també confirmen que ha deixat de ser un gènere menor: de fet, per a moltes editorials aquestes col·leccions són el principal motor econòmic que garanteix la seua pervivència.

Segons l'últim estudi de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya, publicat enguany amb relació a 2021, el d'infantil i juvenil ha sigut el subsegment que més va créixer, un 8,6%, i a Espanya es van editar quasi 52.000 obres d'aquesta categoria. Aquesta xifra supera la del gènere adult (45.200 obres), la qual cosa fa que els escrits per a infants i adolescents representen un de cada quatre llibres editats del total. En aquestes edats, el llibre imprés és el que mana; i els títols suposen el 12,9% del catàleg.

En facturació, la LIJ també destaca, ja que, segons el mateix estudi, és el 16,8% del total de la facturació, i ha augmentat un 17,7% respecte a l'any anterior (més de 432 milions d'euros). Així, la LIJ és la que més ha crescut, tot i que les vendes han davallat lleugerament, un 2%.

Un altre baròmetre, també dels editors i que presenta el Ministeri de Cultura, apunta que el tram d'edats amb més població lectora està entre els 14 i els 24 anys, en què el 74,2% dels enquestats afirma llegir regularment, segons dades del 2022. En la creació de l'hàbit lector en edats primerenques, tenen un paper fonamental tant les lectures recomanades a classe, adaptades a cada nivell, com les biblioteques escolars. Tanmateix, la família és crucial. «Són el primer mediador de la lectura, cal ensenyar-les a acompanyar els fills en la lectura, perquè moltes vegades no saben fer-ho o desconeixen la seua importància», recalca Lluch.

Destaca, especialment, l'alt percentatge entre els 10 i 14 anys (llegen el 85,6%,

del qual el 78,2% de manera recurrent en el temps lliure); mentre que entre els joves de 15 a 18 anys són el 79,2% (el 67,7% freqüentment). Aquest últim grup mereix també una menció, ja que registra un increment d'11,8 punts en els últims 10 anys.

D'altra banda, quant als més menuts, el 75,9% de menys de 6 anys acostuma a passar una estona entre contes i, entre els 6 i els 9 anys, lligen el 85,3%, sempre parlant de llibres que no siguin de text.

Tasca per fer

Tot i que es pot dir que hi ha més producció i més lectors que mai, Gemma Lluch recorda que «no podem somiar amb societats lectores si no ho treballem ara, en el lector actual, que és el xiquet, que serà, alhora, el futur». Malgrat l'optimisme que suposa que 8 de cada 10 infants i adolescents tinguen una relació habitual amb els llibres, el baròmetre també indica que dediquen, de mitjana, unes tres hores i escaig setmanals a la lectura.

No obstant, la catedràtica recorda que el sector no deixa de passar un moment complex i crític, ja que la manera de llegir està canviant i es manté (o augmenta) la competència de la tecnologia, per la qual cosa és tal vegada més important que mai «saber com fer llegir».

Com a tasques pendents indica que cal aconseguir que més autors i autores puguin fer, de l'escriptura de contes, la seua professió (molts ho combinen amb altres, com la docència), o incrementar i mantindre l'oferta de títols en valencià. També, la qüestió del prestigi és un tema per treballar, com va fer la campanya «Fem visible la LIJ», que va dur a terme la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura, en companyia d'autors, autores

© Pablo Pino

i altres representants del món cultural i educatiu.

Tot i això, «hi ha una bona edició i línies d'investigació des de les universitats que també ajuden a fer que la LIJ siga millor», apunta. A més de relats fantàstics, els títols cada vegada es preocupen més per conscienciar i explicar als més menuts el món actual. A banda de robots, bruixes o animals fantàstics, també hi ha històries sobre els refugiats, la mala relació entre germans, dones rebels, o sobre què passa el dia que ja no tornarem a veure el iaio mai més.

Mares desbordades per la càrrega de les obligacions, famílies imperfectes, o pors, també conformen el fil conductor d'un bon grapat d'històries, com mostra el catàleg de Bromera. La literatura té un paper cabdal en la vida de moltes persones i la relació amb els primers llibres i el ja esmentat acompanyament lector poden marcar la diferència entre una vida plena de lectures o d'esquena als llibres. No es tracta d'un gènere

menor i així ho demostren grans clàssics que formen part de l'imaginari i la història de la literatura universal, com *El Petit Príncep*, *Harry Potter* o *Matilda*, per posar només uns exemples.

Generacions i generacions han crescut amb els llibres d'«El Micalet Galàctic», i els infants i joves d'ara poden gaudir amb històries de tota mena, amb una LIJ ben heterogènia, lluny d'estereotips, princeses o mons (només) de color rosa.

© Martín Rodríguez

Alice Dixie i Palmira o com fer bona ficció amb **valors**

Marta Meneu-Borja

Periodista

La literatura juvenil no és per a joves. Estrany, això, no? La literatura juvenil, ben feta, és en realitat la que projecta la visió de la joventut del moment. És la literatura protagonitzada pels joves sobre els temes que ocupen la ment juvenil, però que ben bé pot llegir tothom. De fet, si no tothom, més adults haurien de llegir literatura juvenil per a saber què inquieta les generacions més joves, com pensen, com viuen.

Ficció i imaginació

«Una novel·la sobre el poder de la imaginació i la necessitat de desafiar els límits i trencar els estereotips.» Amb aquest reclam es presenta una de les novetats de Bromera precisament en «Trànsit», col·lecció juvenil. En *Somiaria libèl·lules*, de Paco Esteve, guanyadora del primer Premi L'Alcúdia de Narrativa Juvenil, coneixem la història de Palmira, una adolescent que comença curs a l'institut i que haurà de gestionar, per una banda, el menyspreu dels seus companys i l'impacte que té per a tot adolescent que els pares ja no estiguen junts, i per l'altra, el do familiar que ha heretat: controlar els somnis. Tanmateix, el reclam de la nova novel·la de l'autor d'Agres ben bé resumeix l'essència de Bromera per a concebre la literatura juvenil: imaginació i ficció, però també valors clars.

La segona onada

I de valors i ficció, d'imaginació i posici-

onaments, qui per a mi és un referent és Mariló Àlvarez Sanchis, que també publica novetat amb Bromera. *Insurgents* és la segona part de *La primera onada*, una història d'aventures i també de reptes i de superació de la protagonista, Alice Dixie, i dels qui l'acompanyen. Cinc anys ha tardat l'autora a regalar-nos aquesta segona part, però sense negar el tòpic: les coses bones es fan esperar.

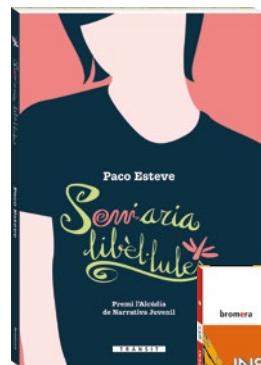
«A més a més, Palmira i Alice Dixie esdevenen dues protagonistes femenines que representen l'empoderament i la fortalesa des de la imperfecció.»

A través de la ciència-ficció, Mariló Àlvarez Sanchis és una de les veus valencianes que millor reflecteix la realitat d'una joventut actual que ha de barrejar les emocions de les primeres vegades i les incursions en les responsabilitats i en la vida adulta, amb la consciència de les limitacions i els problemes a què s'enfronten les nostres societats. Entre una colònia lunar i el planeta Terra, es plantegen problemes tan reals com la tirania, les discriminacions per renda i per gènere, i l'escassetat de recursos. Mariló Àlvarez Sanchis comparteix amb Paco Esteve la bona execució d'una història ben filada amb uns fonaments fermes.

A més a més, Palmira i Alice Dixie esdevenen dues protagonistes femenines que representen l'empoderament i la fortalesa des de la imperfecció. Amb elles, no només guanyem més referents per al nostre jovent, sinó que també normalitzen

'*Somiaria libèl·lules*'

Paco Esteve
Bromera, 2023

'*Insurgents*'

Mariló Àlvarez
Sanchis
Bromera, 2023

diferents sexualitats, diferents cossos, diferents maneres de ser i d'estimar, però també de lluitar i d'actuar. He començat dient que tothom hauria de llegir literatura juvenil. Alice Dixie i Palmira em generen, realment, molta enveja, perquè la realitat és que, en la meua adolescència, els primers referents que vaig tindre a la literatura tenien dons familiars i poders màgics, vivien a l'espai o dirigien una revolta generacional, però ni eren dones, ni s'explorava aspectes tan universals dels personatges com la sexualitat, l'autoimatge o les inseguretats. Crec que afirmar que són el tipus de llibres amb què m'haguera agradat començar a tindre referents en l'adolescència diu molt del que signifiquen.

En definitiva, és una sort tindre en la nostra literatura històries que des de la màgia més quotidiana, o des de la ciència-ficció que ens transporta a l'espai, recuperen i recorden valors de fons com la voluntat de representar diferents col·lectius o de plantejar debats latents en les societats actuals.

Una tardor intergalàctica

Ana Bellido

Periodista

Que s'acabe l'estiu no vol dir que s'acaben els viatges i les grans aventures. A la tardor també es poden descobrir nous indrets i fer amics. I si penseu que no, pregunteu als Robotots, que tornen a les llibreries amb a muntó de faena. I ells que es pensaven que després dels inesperats èxits de la primera i la segona missió el comandant de la nau HMIS Hèrcules els deixaria descansar... D'això res! Quan encara celebren el triomf al planeta Èlide, el seu superior ja els està encomanant una nova tasca. Una que no vol fer ningú més, és clar.

'Una habitació als núvols'

Patricia Campos
i Teresa Broseta
Bromera, 2023

L'estiu abans de començar l'institut, Balma descobreix que s'assembla molt al seu rebesiaio Daniel, que era pilot d'avió. La curiositat per aquest parent de qui ha heretat els mateixos ulls la porta a indagar sobre la seua vida, que cada vegada la fascina més. Tant és així que decideix que ella també vol ser pilot d'avió. Està decidida a fer-ho fins que, quan ho diu a classe en veu alta, alguns dels companys se'n riuen i li diuen que no hi ha dones pilot.

Quan ja ha decidit abandonar el seu somni, el tutor intervé de la millor manera possible: portant a l'aula una verdadera pilot d'avions. Aquesta visita serà cabdal

En aquest tercer volum, els Robotots ens acosten a un altre dels dotze treballs d'Hèrcules. L'or pràcticament ha desaparegut de tot l'univers i s'ha encarat més que mai. Per això, aquesta vegada, els tripulants espacials més intrèpids i destrellats de la galàxia viatgen al Jardí de les Hespèrides amb l'objectiu de trobar una poma d'or que els ha demanat Hera, la presidenta de l'Estat Major Planetari. Per a què la deu voler? No us ho podeu imaginar...

Com sempre, una missió que sembla senzilla acaba complicant-se de la manera més inesperada. Els Robotots depenen del seu enginy i del treball en equip per a poder tornar a casa sans, estalvis i amb

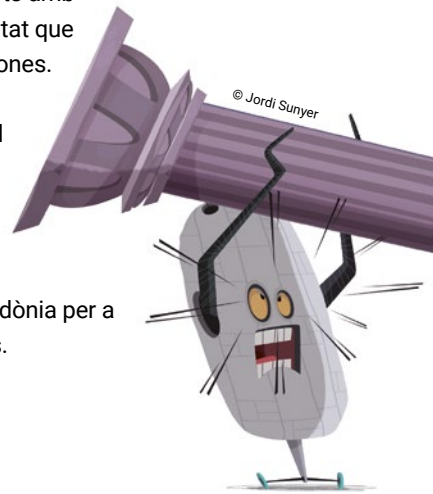
el treball ben fet. I, qui sap?, tal vegada si la missió ix bé, fins i tot es poden jubilar!

Amb el seu característic to satíric, Jordi Sunyer i Oriol Canosa ens fan gaudir de nou amb una aventura protagonitzada per uns robots amb més humanitat que moltes persones. L'humor i la crítica social que impregnen el llibre el converteixen en una lectura idònia per a joves i grans.

'Els robotots al Jardí de les Hespèrides'

Oriol Canosa i Jordi Sunyer
Bromera, 2023

La importància de les referents

en el futur de la vida de Balma, que fins aleshores havia vinculat l'aviació a homes. Homes que estimava molt, sí, però amb qui no es podia sentir identificada.

Fa molts anys que es parla de la importància que les xiquetes tinguen referents femenines. És a dir, que hi haja al seu abast informació sobre científiques, esportistes, cuineres, polítiques, escriptores i, per què no, pilots d'avió. I en definitiva, d'això és del que ens parla *Una habitació als núvols*, l'última incorporació de Bromera a la col·lecció «La Tira».

Les autores, Teresa Broseta i Patricia Campos, saben ben bé de

què parlen, ja que Campos no és només escriptora, sinó també pilot d'avió en la vida real i en aquesta ficció! Us animeu a conèixer la seua història?

Cambrer, una de monstres!

Lirios Jordà Bou

Il·lustradora

Sempre he pensat que la por és una sensació ben curiosa. *A priori*, a ningú li agrada que se li accelere el cor, que se li talle la respiració o se li ericen els pèls del bescoll, però, per algun motiu, després d'un bon esglai sempre ve una rialla. Potser és per allò que anomenen adrenalina: eixa substància que produïm al cervell davant les situacions extremes, que ens porta del plor al riure en qüestió de segons i que ens fa mirar amb desig l'entrada al túnel del terror.

Siga com siga, en el fons, a tots ens agrada passar por. Probablement per això ens estimem tant el dia de Tots Sants i hem pujat al carro de la nit de Halloween. Perquè vinguen d'on vinguen els monstres, les bruixes i els fantasmes, la diversió està assegurada.

Un clàssic a tot color

Angela Sommer-Bodenburg ho sap de bona tinta i, per això, ha deixat que els fantasmes (o, millor dit, els *fantismes*) envaïsquen les pàgines del seu nou llibre: *El fantisma Kasimir*. Aquest títol, que enceta la nova era d'«El Micalet Galàctic», és la lectura perfecta per a aquells joves intrèpids sense por als misteris, a la màgia i als éssers blanquinosos.

La història comença amb el naixement de Kasimir, un petit *fantisma* que comença a desenvolupar habilitats extraordinàries amb només dos dies de vida. Aquest

bebé fantasmagòric és capaç de volar, de ficar-se pels panys de les portes, de jugar a beisbol flotant i, fins i tot, de pintar retrats dels seus amics de l'escola. Totes aquestes habilitats tan estranyes en un *fantisma* acabat de nàixer estan envoltades d'un misteri que s'anirà resolent a poc a poc i que, com en les grans novel·les fantàstiques, inclourà pocions, encanteris, objectes amb poders ocults i personatges obscurs.

Si bé l'escriptora alemanya ja ens havia deixat clara la seua destresa amb el gènere fantàstic en llibres com *Històries de por* o *El món subterrani*, amb *El fantisma Kasimir* ens demostra que, a més, és capaç de tractar d'una forma impecable altres temes com la maternitat, les relacions familiars, l'amistat i el respecte entre espècies.

Aquest títol, que enceta la nova era d'«El Micalet Galàctic», és la lectura perfecta per a aquells joves intrèpids sense por als misteris, a la màgia i als éssers blanquinosos.

Però en aquesta novel·la tan tendra com fantasmagòrica, no tot el mèrit és de Sommer-Bodenburg. L'il·lustrador Dani Padrón acompanya la narració amb unes imatges a tot color que, gràcies a la calidesa del llapis i a l'encertadíssim disseny de personatges, aconsegueixen traslladar el lector al món fantàstic de Kasimir i arredoneixen una obra digna de convertir-se en clàssic.

Pataxula torna als escenaris

Però no tot són fantasmes ni *fantismes*. La nostra cultura popular i els nostres contes de tradició oral ens han regalat un fum de monstres valencians que no tenen res a envejar als que protagonitzen les pel·lis de Hollywood. El Butoni, la Bubota, el Banyeta o la Quarantamaula són només alguns dels que Bertomeu ha rescatat en el seu nou àlbum il·lustrat: *Un partit de por. Els Espantacriatures contra Pataxula*.

Després de l'èxit d'*El pirata Pataxula i el tresor de Gamerús*, el cantautor valencià ens presenta de nou el seu estimat corsari en una aventura que, com ja és habitual en els seus llibres, barreja contes i cançons que podrem escoltar a tot volum gràcies als codis QR que inclou l'edició.

En aquesta ocasió, Pataxula canvia els vaixells i l'alta mar per un camp de futbol on es disputarà un partit d'allò més important. El resultat d'aquest encontre determinarà ni més ni menys que el futur de tota la humanitat! En un equip, trobarem els Espantacriatures, disposats a fer tota mena de trampes per tal de proclamar-se campions. En l'altre, Júlia, el seu germà Nicolau i tots els seus amics faran ús del seu talent i del treball en equip per a tractar d'alçar-se amb la victòria.

© Dani Padrón

**'Un partit de por.
Els espantacriatures
contra Pataxula'**

Bertomeu
i Empar Bou
Bromera, 2023

Aquesta història, mig contada i mig cantada, va acompanyada dels dibuixos d'Empar Bou. Unes il·lustracions acolorides, desenfadades i amb un estil molt particular que de segur que connectarà amb la xicalla.

La veritat és que pensar en monstres que juguen a futbol o en bebès fantasma que pinten a l'escola no m'accelera el cor, ni em talla la respiració, ni m'eriça els pèls del bescoll, però potser no està del tot malament que ens botem la part angoixant de la por i ens n'anem directament a les rialles.

© Empar Bou

L'**AGÈNCIA KRONOS** et necessita
per a una nova missió.
Aquesta vegada viatjaràs
al castell del **COMTE DRÀCULA!**

**CREUS QUE SERÀS CAPAÇ
DE SUPERAR LES MISSIONS
AMB ÈXIT?**

**TU DECIDEIXES
LA HISTÒRIA!**

VISITA EL
NOSTRE WEB

**MÉS DE
20 FINALS
POSSIBLES!**

1. Aniràs al castell de Bran del comte Dràcula? Segueix per la **PÀGINA 45** sense perdre més temps.
2. I si li preguntes per aquest aventurer amb amnèsia? Salta a la **PÀGINA 104**.

Crit

o confit?

Mixa

Booktuber i bloguera literària

Si ja trobeu a faltar la Castanyada i sou dels que us pregunteu per què Halloween no pot durar els 365 dies de l'any... avui us parlaré de dues novetats ideals per a vosaltres!

D'una banda, la tercera aventura de la sèrie «Claus», de Jacobo Feijóo i Martín Rodríguez: *Misteri a Nadàlia*. Els famosos detectius de l'agència Mortis Causae de Necròntia (la terra dels horrors, els espants, les pors, les paüres, els terrors i les esgarrafances) hauran de sortir de la seva zona de confort i endinsar-se a l'alegre regió de Nadàlia al més pur estil del *Malson abans de Nadal* de Tim Burton.

Però a diferència de Jack Skellington (el protagonista de la pel·li), la Carmilla LeFanú és tota una *influencer*. Estar morta i no poder sortir reflectida a les fotos no és cap inconvenient per a aquesta vampira valenta i entusiasta (que compta amb milers de seguidors a les xarxes). Junt amb el poruc científic Lazlo i en Chong Duy (el seu porc vietnamita satànic) hauran de protegir Nadàlia d'una amenaça terrible.

La seva aventura és àgil i entretinguda (plena del sentit de l'humor i els jocs de paraules que caracteritzen el duo

Feijóo&Rodríguez), tot i que l'abundància de subtrames pot eclipsar el clímax de la història. Hi destacaria les pinzellades sobre l'ús de les xarxes socials (que tothom –no només els més petits– ha d'aprendre a fer servir amb seny), i les divertides referències a les tradicions nadalenques (que de vegades ens poden arribar a saturar!).

«A diferència de Jack Skellington (el protagonista de la pel·li), la Carmilla LeFanú és tota una *influencer*. Estar morta i no poder sortir reflectida a les fotos no és cap inconvenient per a aquesta vampira valenta i entusiasta.»

I segona novetat: el monstre de l'armari torna a fer de les seves a *El monstre de l'armari odia el Nadal*. Serà veritat el que diu el títol? O en realitat el monstre només té por que el Pare Noel el consideri massa trapella i no li porti cap regal?

L'entranyable personatge creat per Antoine Dole i Bruno Salamone protagonitza un cinquè àlbum il·lustrat.

Aquest cop el seu amic humà ens explicarà com ha decidit celebrar el Nadal, i tot el que han preparat plegats. Això sí, si jo fos vosaltres, no tastaria cap de les seves galetes amb sorpresa...

© Martín Rodríguez

D'altra banda, li robaré la idea de comprar-li unes ulleres al Pare Noel, així segur que d'ara endavant llegirà bé les cartes i no confondrà els meus desitjos amb un parell de mitjons! Però com bé ens demostrarà el monstre de l'armari (tot seguint la cançó de Mariah Carey), de vegades el que realment ens importa és més a prop del que ens pensem... Paraula de Mixa!

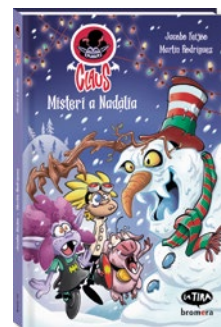

'El monstre de l'armari odia el Nadal'

Antoine Dole
Bromera, 2023

'Misteri a Nadàlia'

Jacobo Feijóo
Bromera, 2023

EL RETRO ROSIV

'De quin color són els besos?'

Rocio Bonilla
Bromera, 2015

L'univers Minimoni

Maria Bravo
Llibretera

La meua ocupació de llibretera em permet viure moltes experiències i moments meravellous, conèixer persones que em fan creure que la vida és generosa amb mi.

En un d'aquests moments especials vaig conèixer en persona a Rocio Bonilla, autora de l'àlbum *De quin color són els besos?* i d'altres títols que han aconseguit ser imprescindibles en la literatura infantil. Va ser en una trobada que l'editorial Bromera va organitzar amb llibreteres i llibreters i algunes autores i autors del seu catàleg per a presentar les novetats de la temporada. Eixe any per a mi era molt especial perquè començava la meua experiència com a mare d'una bebé que, com que era lactant, em va acompanyar a l'encontre. Per fi coneixia en persona la creadora de Minimoni, la xiqueta que es diu Mònica però que tot el món coneix com a Minimoni, a qui li agraden les oronetes, regar les plantes, muntar en bicicleta i els contes que li conta sa mare, i que s'ha proposat pintar els besos, però no sap de quin color són, així que es proposa esbrinar-ho. Rocio Bonilla em va fascinar quasi igual o més que la mateixa Minimoni amb la seua energia, entusiasme, imaginació i alegria.

Vaig entendre que Minimoni havia arribat per a quedar-se i que junt amb Rocio Bonilla ens farien gaudir de moltes més

històries i aventures al voltant dels animals, els colors, els dies de la setmana, els llibres i la lectura. Durant la conversa, l'autora ens va explicar com era el seu procés de creació, com la idea anava agafant forma i que la maternitat va ser el seu punt d'inflexió i la seua inspiració a través de les experiències pròpies amb els seus fills per intentar entendre i conèixer l'imaginari infantil. En la seua obra, apareixen reflectits valors essencials per a la convivència entre iguals, que potencien la humanitat i l'empatia, i posa el focus en les emocions i els afectes entre els més grans i els més menuts de casa amb una atenció especial a les complicitats entre generacions. Tot això banyat amb una bona dosi d'humor i tendresa, que fan que la imaginació dels més menuts i dels que no ho són tant s'alimente i que el seu enginy pugui resoldre tots aquells misteris que vaguen apareixent. Així que la lectura dels seus àlbums és tota una experiència enriquidora que no hauria de perdre cap «minilectora» ni «minilector». Cap d'ells hauria de perdre l'oportunitat de descobrir tot l'univers que Minimoni ofereix amb les seues ocurrences.

D'aquella trobada em vaig emportar moltes altres alegries. El reencontre amb companyes llibreteres amb qui feia massa temps que no havia coincidit i que són oxigen per a continuar el teu camí,

cosa de la qual no ets conscient fins que no les retrobes. Conèixer en persona aquella autora amb qui només havies parlat per telèfon o per correu electrònic i, per fi, deixar d'imaginar-te-la i adonar-te que no t'havies equivocat, que la relació es torna encara més ferma. Descobrir bons llibres que arribaran a les taules de novetats de la llibreria i als quals hauràs de dedicar una miqueta més d'atenció i amor perquè no es difuminen entre la resta de novetats que arribaran com una marea imparable...

I, sobretot, compartir amb la Minimaria l'experiència d'aquella trobada tan especial en què es combinaven les dues passions que fan que la vida siga tan rica i esgotadora a la vegada.

Desitgem llegir i descobrir noves aventures de Minimoni.

+8

La Colla Natura

Francesc Gisbert

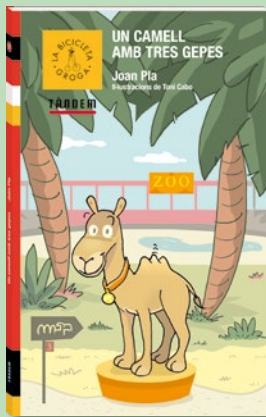
Col·l. «El Micalet Galàctic»

80 pàg. Bromera, 2023

L'ecologia i la sostenibilitat són dues qüestions que cal tindre presents a l'aula i dos dels valors que més presència tenen en els Objectius de Desenvolupament Sostenible. En aquesta història, Diana, la mestra, ho té ben clar, per això proposa a Joan, Marwa i Alexandra tres reptes perquè reflexionen i actuen en pro del benestar dels animals de la ciutat i la millora del medi ambient.

Al llarg de les pàgines, els tres amics uniran les seues forces i començaran convertint el jardí de la senyora Agustina en un refugi per a teuladins. També trauran el seu vessant més reivindicatiu a fi d'evitar que l'ajuntament retire la font del seu barri, un lloc que servia com a abeurador per a les abelles. Finalment, crearan un concurs per a fomentar entre el veïnat el consum de productes de temporada i de quilòmetre zero.

En *La Colla Natura*, Francesc Gisbert fila una història plena de valors que promou les pràctiques sostenibles entre els més joves i els recorda la importància de cuidar l'entorn i evitar les accions contaminants. Ho fa en companyia de les meravelloses il·lustracions de Lorena Mínguez i amb l'habitual capacitat per a connectar amb el públic infantil i juvenil desitjós d'aventures.

+8

Un camell amb tres gepes

Joan Pla

Col·l. «La Bicieta Negra»

72 pàg. Tàndem, 2023

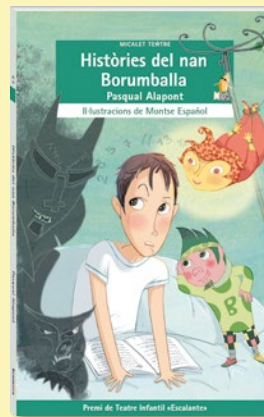
Al zoo de la ciutat naix un camell amb tres gepes, una raresa que resulta d'allò més admirable per a la resta d'animals i els visitants del zoo. Aquesta diferència en el seu aspecte físic durà a la vida del camell, Gepeto, tota una sèrie de canvis, alguns d'ells molt engrescadors.

En *Un camell amb tres gepes*, Joan Pla ens porta una història inspiradora que farà que els menuts i les menudes de la casa reflexionen entorn de valors tan importants com l'acceptació d'u mateix, el respecte i la tolerància, la superació dels prejudicis, la integració o la llibertat individual.

Una lectura que, partint del concepte de «ser distint», permet extrapolar les reflexions d'una manera molt senzilla a altres àmbits –més allà de les característiques físiques– i debatre sobre totes aquelles diferències que, sovint, no són acceptades amb facilitat.

Al relat se suma una altra reflexió, la de l'explotació animal, motivada per les condicions en les quals viu Gepeto: tancat entre les parets del zoo i amb unes circumstàncies vitals molt allunyades de les que tindria en llibertat en el seu entorn natural.

Humor, empatia i superació en una història molt ben lligada que es podria llegir a qualsevol edat.

Premi de Teatre Infantil
«Escalante»

+10

Històries del nan Borumballa

Pasqual Alapont

Col·l. «Micalet Teatre», 63

112 pàg. Bromera, 2023

No hi ha cap dubte que Pasqual Alapont és un dels autors de literatura infantil i juvenil més destacats del nostre territori. Només a Bromera té mes de trenta llibres publicats.

Amb *Històries del nan Borumballa* i amb la publicació recent de *Bruna la bruixa i el tresor dels gambosins*, Alapont demostra que està més en forma que mai.

En aquest llibre, que li va fer guanyar el Premi de Teatre Infantil Escalante 2022, coneixem Víctor, un xiquet que acaba ingressat a l'hospital per a sotmetre's a una operació molt complicada. De sobte, apareixen en la seua habitació Llum i el nan Borumballa, un personatge misteriós. Són reals o es tracta d'un somni?

Siga com siga, Víctor haurà de fer front a una sèrie de reptes que el conduiran al Gran Manaire de l'Ombra, que amenaça de llevar-li tots els seus records. Tal com diu l'autor, «l'aventura que emprén Víctor és un viatge pels records i moments que han marcat la seua vida».

En definitiva, una obra per a reflexionar sobre la malaltia i la mort que permetrà establir converses interessants amb els més menuts sobre la valentia davant dels problemes que, inevitablement, ens trobarem en la vida.

+12

El llibre de la selva

Rudyard Kipling

Adapt. Vicent Sanhermelando

Col·l. «El Micalet Galàctic»

152 pàg. Bromera, 2023

La història de Mowgli, el popular xiquet criat per animals, arriba a Bromera en forma d'adaptació. Aquest clàssic del segle XIX s'ha convertit en tot un referent de la cultura universal.

A la selva de Seeonee viu una manada de llops regida per la Llei de la Selva. Un bon dia arriba a les seues vides un cadell humà, Mowgli, la protecció del qual serà atorgada a Baloo, un os, i Bagheera, una pantera. Ambdós li ensenyaran quines són les regles per a viure a la selva.

L'obra ens endinsa amb amenitat en el món animal i ens mostra com viuen algunes espècies en el seu entorn natural. Tot això, establint un espai de reflexió sobre la biodiversitat i la importància de conservar-la.

L'autor, Rudyard Kipling, fou un popular escriptor britànic nascut a l'Índia, considerat un dels màxims innovadors en el camp de la narració curta. Les seues obres juvenils es caracteritzen per tindre un to narratiu lluminós i versàtil.

L'adaptació ha sigut feta amb molt d'encert per Vicent Sanhermelando, autor d'*Esperant la lluna plena* (Premi Fundació Bancaixa de Narrativa Juvenil) i *Estic insuportable, i què?* (Premi Vila de Teulada de Narrativa Juvenil).

+12

Les 40 cares de la Quarantamaula

Víctor Labrado

Col·l. «La Bicicleta Negra», 49

96 pàg. Tàndem, 2023

La llegenda de la Quarantamaula, un ésser que espantava els xiquets que es portaven malament, forma part del folklore valencià. Alguns diuen que tenia l'aspecte d'un gat; altres, que era un caragol inofensiu; mentre que altres estaven segurs de la seua aparença monstruosa.

Les diferents formes de la Quarantamaula són com les infinites cares de la por. Per a Marc i sa mare, que estan al començament de la pandèmia, la por té diferents formes: el confinament, les classes a distància o les taques negres que apareixen a sa casa misteriosament.

Rondalles, misteri i investigació s'entrecreuen per a explicar que cada persona viu la por d'una manera diferent.

Si us van agradar les *Llegendes valencianes* que Labrado va publicar a Bromera, no dubteu a llegir *Les 40 cares de la Quarantamaula*, que permetrà explicar als més menuts la importància de la tradició oral al mateix temps que s'ensenyaran a gestionar les seues pors, ja que «la por només ens convé quan ens aparta d'un perill real. Però molt més sovint, darrere de la por no hi ha cap perill de veritat. I cal ser molt intel·ligent per a saber quan hi ha perill o no n'hi ha».

+14

El llibre del tresor

Andreu Martín

Col·l. «Espurna», 137

240 pàg. Bromera, 2023

Amb les habituals dosis de misteri que caracteritzen Andreu Martín, l'autor català publica *El llibre del tresor*, una novel·la d'aventures que recorda al clàssic de Stevenson i a la multipremiada saga d'Indiana Jones.

Adrià, un jove estudiant d'Història, és enviat pel seu professor, Aldrich, a documentar-se sobre uns quadres perduts del famós pintor Jan Vermeer. Però, durant la seua recerca, es topa amb un document que li crida l'atenció: un altre Aldrich del segle XVIII que tenia tres obres de Vermeer a casa. Per a complicar més la situació, prop de Barcelona esclata un incendi i mor un pintor en estranyes circumstàncies, sorprenentment relacionades amb els quadres de Vermeer. Quan Adrià comença a investigar, es troba amb Diana, també interessada en aquest misteriós cas.

Ens trobarem llegendes, nous Aldrich, històries del passat, dobles intencions i persecucions que, juntament amb un estil àgil i trepidant, ens mantindran en suspens fins al final.

El llibre del tresor té tot el que s'espera (i més) d'una novel·la d'aventures: misteri, amor, investigació, traïció... Amb aquesta novel·la, Martín demostra la seua habilitat per a entrellaçar intriga i aventura en una travessia literària inoblidable.

Implica't amb VilaWeb

0,16[€]

preu del diari d'avui

vull pagar / no vull pagar

**Perquè el futur de la premsa ja no es juga
al paper, sinó a les pantalles**

**Perquè el futur del país vol mitjans
més independents, forts i participatius**

Apunta-t'hi!

+VilaWeb

www.mesvilaweb.cat / suport@mesvilaweb.cat